Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 90 (2985)
19 АПРЕЛЬ 1976 й. ДУШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Ватанимиз куч-қудратини ва халқ фаровонлигини тинмай оширишнинг негизи бўлган социалистик экономикани янада юксалтириш учун сабот билан курашингиз!

[КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларидан].

КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

1 МАЙНИ МУНОСИБ МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИ БИЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК!

300 МИНГ ВАГОНДА

Шу кунларда Тошкент темир йўл бўлинмасига қарашли станцияларнинг ишчи ва хизматчилари баҳорги экиш мавсуми бошланганлиги муносабати билан республика районларига кўплаб техника ва минерал ўғит жўнатмоқдалар. Темирйўлчилар баҳорнинг илиқ кунларидан фойдаланиб жуда катта миқдорда юкни манзилга етказиб беришди.

Транспортчилар ҳозирда асосан 26 хил керакли юкни ташимоқдалар. Улар кўмир, цемент, руда ва қурилиш материалларидан иборат.

Бугун

Ўнинчи беш йиллик бошидан буён манзилларга етказиб берилган халқ хўжалик юклари 7 миллион тоннадан ошиб кетди. Шунча юк 300 мингга яқин вагонда ташилди. Темирйўлчилар юкларни зичлаб жойлаштириш натижасида 200 дан ортиқ вагонни тежаб қолдилар.

Коммунистик меҳнат зарбдори Иван Гусак Тошкент тепловоз депосининг ветеран машинистларидан бири. У ўзининг кўп йиллик ҳалол меҳнати билан коллективнинг ҳурматига сазовор бўлган. И. Гусак ёш темирйўлчиларнинг меҳрибон устози ҳамдир.

Тошкент области янгиликлари

☆ Областда КПСС XXV съезди якунларини муҳокама қилишга бағишлаб бошланғич партия ташкилотларида партия йиғилишлари ўтказилмоқда. Ҳозиргача 1762 бошланғич партия ташкилотида ўтказилган йиғилишларда 53 мингга яқин киши қатнашди. Музокараларда 9120 киши сўзга чиқди. 76 йиғилишда КПСС XXV съезди делегатлари сўзладилар. 120 колхоз, совхоз саноат корхонаси, қурилиш ташкилоти зиммага оширилган янги мажбуриятлар олинди.

☆ Шарқий— Қурама геология-разведка экспедициясида 02Х—075 маркали лой қорадиган ускунани такомиллаштириш бўйича рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга татбиқ этилди. Ангрен шаҳридаги бу экспедицияда амалга оширилган бу янгилик йилига 12500 сўм иқтисодий фойда беради. Бундан ташқари ускунанинг хизмат муддати ва ишлаб чиқариш самарадорлиги оширилди, қазиш ишлари сифати яхшиланди.

☆ Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли 160 ва 16-қурилиш трестларининг коллективлари ишларни яхши ташкил қилганликлари натижасида биринчи квартал бўйича уй-жой биноларини фойдаланишга топшириш планини ошириб бажардилар. Чирчиқ шаҳрида 40 оила муддатидан илгари уй тўйларини ўтказди. Янгийўл шаҳрида 40 ўринли диспансер ишга туширилди.

☆ Тошкент область партия комитети республика Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, Маориф министрлиги ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ҳамкорлигида олий мактаб ходимларининг кенгаш-семинарини ўтказди. У «КПСС XXV съезди қарорлари муносабати билан студентлар илмий-тадқиқот ишларининг аҳволи ва уларни яхшилаш тадбирлари тўғрисида» деган масалага бағишланди.

ПЕШҚАДАМЛАР ҒАЙРАТИ

«Техника тараққиётини жадаллаштиришга, ишлаб чиқариш қувватларини тезроқ ўзлаштириш ва улардан яхшироқ фойдаланишга эришингиз!» КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларида айтилган ушбу сатрларни каноп фабрикасининг меҳнат аҳли дил сўзлари, деб қабул қилдилар.

Кеча

фабриканинг ишлаб чиқариш цехларида коммунистлар — сиёсий ахборотчилар, агитаторлар, ўз ҳамкасблари билан биргаликда Чақириқларни ўқиб чиқишди. Шундан кейин 1 Май шарафига кам чиким қилиб, ишлаб чиқариш планларини ва қабул қилинган социалистик мажбуриятларни тўла ва ошириб бажаришнинг аниқ тадбирлари белгилаб олинди.

Фабрика ишчилари, инженер-техник ходимлари, хизматчилари план, технология ва меҳнат интизомини ҳар томонлама мустаҳкамлаб, шунингдек ишлаб чиқариш резервларидан, материаллардан, меҳнат ва молия ресурсларидан омилкорлик билан фойдаланиб, тўрт ойлик топшириқни муддатидан беш кун илгари бажаришга аҳд қилдилар. 1 Майни планга қўшимча уч юз эллик минг сўмликка яқин маҳсулот реализация қилиш билан кутиб олишга қарор қилинди. Демак, давлатга топшириққа қўшимча 250 минг квадрат-метрдан зиёд тўқималар, 20 тонна ўрим, олти тоннадан ортиқ хўжалик арқонлари етказиб берилади.

— Бундай ютуқлар ҳар бир меҳнаткашнинг илғорликка эришиши ва ижодкорлиги туфайли қўлга киритилмоқда,— дейди фабрика директори Рустам Икромов. — Ҳозир корхонада юздан ортиқ илғорлар ўнлар ташаббусига қўшилиб меҳнат қилмоқда. Фабрика машъаллари ҳисобланган моделчи — Валентина Кулькова билан Антонина Личагиналар беш йиллик шахсий топшириқларини уч йилу бир ойда бажариш мажбуриятини олишган. Уларнинг издошлари бўлган тўққиз ишчи беш йиллик маррани уч йилу етти ойда эгаллашга аҳд қилган. Булар орасида В. В. Бикерева, Г. И. Сотниченко, В. С. Головко, Ленин район Советининг депутати, III даражали Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери Г. Ф. Соколова ва бошқа пешқадамлар бор.

ТЎРТ ОЙЛИК ПЛАН ТАЙЁР

3-ТИКУВЧИЛИК ФАБРИКАСИНИНГ ЧЕВАРЛАРИ ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК БИРИНЧИ ЙИЛИ ТЎРТ ОЙЛИК МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВА РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИШ ПЛАНИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРГАНЛИГИ ҲАҚИДА

Бугун

РЕСПУБЛИКА ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИГА ҒАЛАБА РАПОРТИ ЙЎЛЛАДИ.

КПСС XXV съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошира бориб, фабрика коллективи ишлаб чиқаришнинг барча кўрсаткичлари бўйича тўрт ойлик топшириқни муддатидан қарийб ярим ой олдин бажаришга муваффақ бўлди. КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларидан руҳланган илғорлар коллективи байрамни муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш мақсадида ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқди. Ой охиригача илгари социалистик мажбуриятда қабул қилинган уч юз минг сўмлик ўрнига планга қўшимча тўрт юз минг сўмликдан зиёд маҳсулотни савдо ташкилотларига етказиб беришга қарор қилинди.

Шуниси қувончлики, фабрика цехларида тайёрланаётган хотин-қизлар кўйлаклари, халат ва мактаб формаларининг йигирмадан ортиқ модели Давлат Сифат белгиси билан чиқарилмоқда.

• *Диққат, янгилик!*

ЯНА БИР ГАЗЛАМАГА СИФАТ БЕЛГИСИ

Тўқимачилик комбинатига яна бир хушхабар келди. Иккинчи йигирув-тўқув ва пардозлаш фабрикалари маркаси билан ишлаб чиқарилаётган 647— артикулли сатин газламасига Давлат Сифат белгиси берилди. Бу эса тўқимачиларнинг фидокорона меҳнатига берилган юксак баҳодир. Шу билан комбинатнинг Давлат Сифат белгиси олган маҳсулотлари сони учтага етди. Ҳозирда фахрли беш қиррали белги билан тайёрланаётган «Ягодка», «Маль-маль» газламаси, 647—артикулли сатинни ишлаб чиқаришни тобора кўпайтириш учун барча имкониятлар ишга солинмоқда.

647— артикулли сатин газламасини ишлаб чиқариш учун иккинчи йигирув-тўқув фабрикасида ҳам, пардозлаш фабрикасида ҳам тажрибали ишчилар ажратилган. Жумладан, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Виноградовалар мукофоти лауреати Бuolма Жўраева, ташаббускор тўқувчи А. С. Верзилина, донгдор йигирувчи Л. С. Герасимова, пардозлаш фабрикасининг сифат назоратчиларидан Роза Мусаева, Полина Майорова, Санобар Айдаралиева, Рашида Султонова ва бошқалар олий категорияли газлама ишлаб чиқаришда алоҳида фидокорлик намунасини кўрсатмоқдалар.

Б. САЙДАЛИЕВ,

Пойафзаллар кўргазмаси

Бугун

республика Модалар уйида Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон ССР янги пойафзаллар намуналарини кўриш бадиий техника Совети ўз ишини бошлади.

Совет ихтиёрига Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон ССР пойафзалчилари томонидан тайёрланган ва 1977 йилда ишлаб чиқарилиши мўлжалланган пойафзаллар намуналари ҳавола қилинган. Биргина Ўзбекистон ССРдаги пойафзал фабрикаларининг моделчилари Совет ихтиёрига мингга яқин модали пойафзал намуналарини тақдим этди.

— Маълумки, ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига қилган Ҳисобот докладида халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш масаласига тўхталиб, маҳсулотнинг сифат ва ассортиментини яхшилаш соҳасида жуда катта резервлар борлигини, юқори сифатли пойафзаллар етишмаётганлигини таъкидлаб ўтди, — дейди «Узхозобувьпром» республика саноат бирлашмаси бошлиғи А. Тўлаганов. Ана шу масалани ҳал этишда бошқа қардош республикаларнинг эришаётган ютуқлари, иш тажрибалари бир ҳафта давомида Совет ишида ўрганиб чиқилади.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ.
СУРАТДА: «Зарафшон» ресторанининг бир қисми кўриниши.

М. Нуриддинов фотолари.

• *Шаҳар—қишлоққа*

ЗАМОНАВИЙ ПОСЁЛКАЛАР ЛОЙИҲАСИ

Бугун

ШАҲРИМИЗДАГИ «УЗГИПРОПЛОДООВОШЧВИНПРОМ» ИНСТИТУТИ АРХИТЕКТОР ВА ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАРИ БОШ ПЛАН АСОСИДАГИ ИККИТА ЗАМОНАВИЙ ПОСЁЛКАНИНГ ЛОЙИҲА ИШЛАРИНИ ТУГАЛЛАБ, БУЮРТМАЧИЛАРГА ТОПШИРДИЛАР.

Ана шу лойиҳалар асосида Тошкент областидаги «Ангрен» ва Охунбобоев номли совхозларнинг посёлкалари барпо этилади. «Ангрен» совхозининг шаҳар типидаги посёлкасида 3300 дан ортиқ аҳоли яшайди. Бу ерда турар жойлар, мактаблар, болалар боғчалари, саломатлик масканлари, клуб ва бошқа маданий-маиший биноларда совхоз меҳнаткашларининг фаровон турмуши учун ҳамма имкониятлар яратилади.

Лойиҳа авторлари С. Свидерский, Т. Бадалов, Т. Басовалар посёлкаларнинг ҳар томонлама ободонлашган ва кўкаламзорлашган бўлишига ҳам алоҳида аҳамият беришган. 2800 га яқин киши яшайдиган Охунбобоев номли совхознинг посёлкаси 94 гектар майдонни эгаллайди. Посёлка марказидаги маданий-маиший бинолар миллий архитектура кўринишида бўлади.

«ПРАВДА» саҳифаларида

☆ **«Қардошларча жипслик» — газетанинг социалистик мамлакатлар ҳамдўстлигига бағишланган бугунги бош мақоласи ана шундай номланади. Мана ўттиз йилдан кўпроқ вақтдан бери социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг халқлари кўлами жиҳатидан мисли кўрилмаган яратувчилик меҳнати билан машғул, дейилади жумладан бош мақолада. Уларнинг коммунистик ва ишчи партиялар раҳбарлигида қўлга киритган буюк зафарлари — инсоният олдида турган туб проблемаларни муваффақиятли ҳал этишнинг ёрқин мисолидир. Қардош халқлар жипслиги— социализм мамлакатлари аста-секин яқинлашуви объектив жараёнининг ифодасидир.**

☆ «Правда»нинг коллектив мухбири — «Вечерняя Москва» газета редакциясининг «Сифат ва самарадорлик мактаби» сарлавҳали репортажи эълон қилинган.

☆ **Газетанинг учинчи саҳифасида Г. Зафесовнинг Куба халқининг Плайя-Хирондаги ғалабаси 15 йиллигига бағишланган мақоласи ва ранг-баранг чет эл хабарлари берилган.**

ЎЗБЕКИСТОН МЕБЕЛЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ ВИСТАВКАСИДА «ЎЗБЕКИСТОНДА ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКДА МЕБЕЛСОЗЛИК ТАРАҚҚИЁТИ» ДЕГАН ТЕМАТИК КЎРГАЗМА ОЧИЛДИ.

Бунда республикамиз мебелсозлик корхоналари маҳсулотлари намойишга қўйилган. Кўргазмада Олмалиқ мебель фабрикаси, шаҳримиздаги «Шарқ» мебель ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланган мебель наборлари, ошхона мебеллари ва хона наборлари, Самарқанд мебель фабрикаси эса ошхона мебеллари билан қатнашмоқда.

Бу ерда ўнинчи беш йилликда ишлаб чиқариладиган мебелларнинг бир неча юзлаб намуналари қўйилган.

Марра эгалланади

Экскаватор заводининг ишчилари КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларидан руҳланиб ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

— Биз самарадорлик ва сифат беш йиллигида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини янада яхшилаш учун интиламиз, — дейди корхонанинг пешқадам ишчиси Т. Камолов. — Заводимизда бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш ташаббуси издошларининг сафи тобора кўпаймоқда. Москваликларнинг «Сифат беш йиллигига—ишчи кафолати» ҳаракати авж олаётир.

Корхонамиз коллективи тўққизинчи беш йиллик топшириғини анча илгари адо этган эди. Ўнинчи беш йилликда ҳам аниқ режалар асосида иш олиб борилялти. 1976 йилнинг дастлабки уч ойи плани муддатидан олдин бажарилиб, экскаваторлар ишлаб чиқариш топшириғи 100 процент, эҳтиёт қисмлар тайёрлаш топшириғи 110 процент адо этилди. Яқинда Чехословакияга 15 та, Венгрияга 5 та, Сомалига 1 та экскаватор юборилади.

Корхонанинг беш йиллик топшириқларини икки ярим йилда бажариш мажбуриятини олган Раҳим Йўлдошев, Иван Крахмалов, Рашид Ҳамрақулов, Геннадий Волков, Валентин Кастерин сингари тажрибали ишчилар 1 Май байрами шарафига бошланган меҳнат вахтасида ғайрат билан ишлаб, барча деталларни аъло сифатга тайёрламоқдалар.

1976 йилги режалар анча улкан. Бу йил 1 минг 470 та экскаватор, шундан 110 таси экспорт учун, 1 миллион 900 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар, 500 минг сўмлик кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарилади. Партия XXV съезди қарорларига жавобан корхона ишчилари юксак марраларни кўзлаб, жадал суръатлар билан меҳнат қилмоқдалар.

Б. УСМОНОВ,
жамоатчи мухбир.

ЎЗБЕКИСТОН ПОЙТАХТИ ГЎЗАЛ ВА КЎКАЛАМЗОР БЎЛСИН!

Маҳалла обод бўляпти

Бешқайрағоч массивидаги Акмал Икромов номли маҳалла йилдан-йилга обод бўлмоқда.

Маҳалла чойхонаси олдидаги фонтан атрофи дам олувчилар ихтиёрида. Ўз кучимиз билан барпо қилинган боғ ҳам кундан-кунга кўркамлашиб бормоқда. Бу ойликда ана шу боғ территориясига бир қанча кўчатлар ўтқазилди. Маҳаллада олиб борилаётган ана шундай ободонлаштириш ишларида пенсионерлардан Т. Ғиёсов, С. Назаров, К. Рисқиевларнинг хизматлари катта бўлмоқда.

Л. ҲАМИДОВ.

Хиёбон кўркамлашмоқда

Бундан икки йил муқаддам Ленин проспекти ва Г. Лопатин кўчаларида Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги хизматчилари ёрдами билан хиёбон ташкил қилинган эди.

— Ана шу хиёбонда фақат ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини бажариш учун хизматчиларимиз 6 минг соат ишлашди. — дейди министрлик партия ташкилоти секретари М. Холмуродов. — Бу ерга 60 дона чинор, 1300 туп гул, [illegible] минг дона яшил [illegible], 3 минг туп [illegible] хил гуллар ўтқазилди. 2 минг метр ирригация шохобчалари тозаланди.

РЕКОНСТРУКЦИЯ ШАРОФАТИ

Бугун

«ТАШКЕНТХЛЕБ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА ҚАРАШЛИ ИККИНЧИ НОН КОМБИНАТИНИНГ АСОСИЙ ЦЕХИДА РЕКОНСТРУКЦИЯ ИШЛАРИ ТУГАЛЛАНДИ.

Реконструкцияга қадар корхонада суткасига 12— 15 тонна нон-булка маҳсулотлари ишлаб чиқарилар эди. Энди бу ерда бир кеча — кундузда 50— 55 тонна маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда.

Корхонани қайта қуриш туфайли меҳнат унумдорлиги деярли 2 баробар ортди. Ўн ишчи бошқа жараённи бажаришга ўтказилди.

КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларидан руҳланган шу корхона ишчилари маҳсулот сифатини ошириш, мижозлар таклифи асосида нон-булканинг янги турларини ишлаб чиқаришга жорий этиш борасида бор имкониятлардан самарали фойдаланмоқдалар.

Ҳозир корхонада 4 хил маҳсулот тайёрланяпти. Май байрами кунларида ҳамшаҳарларимиз дастурхони яна бир неча хил нон-булкаларнинг янги тури билан бойийди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ЯШАЁТГАН КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА «ҚАҲРАМОН ОНА» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўн ва ундан кўп бола туққан ва тарбиялаган оналарга «Қаҳрамон она» фахрий унвони берилсин ҳамда «Қаҳрамон она» ордени билан СССР Олий Совети Президиумининг Ёрлиғи топширилсин

ТОШКЕНТ ШАҲРИ БЎЙИЧА

1. Олимжонова Қумри— уй бекасига.
2. Аҳмедова Маъфират Ҳожимуродовна — уй бекасига.
3. Тўлаганова Раҳима Солиҳовна — уй бекасига.
4. Уприлласва Шарифа— ишчига.
5. Ҳасанова Мамлакат— ишчига.
6. Ергбоева Ровза— уй бекасига.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари.
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1976 йил. 12 апрель.

БАМ қурувчиларига

ТОШКЕНТ ГРАМПЛАСТИНКАЛАР УЙИ КОЛЛЕКТИВИ ХАЛҚ ТАЛАНТЛАРИ ИЖРО ЭТГАН АШУЛАЛАР ЁЗИЛГАН ГРАМПЛАСТИНКАЛАР КОМПЛЕКТИНИНГ КАТТА ТУРКУМИНИ НОВОСИБИРСК ГРАМПЛАСТИНКАЛАР УЙИГА ЖЎНАТДИ. АНА ШУ ГРАМПЛАСТИНКАЛАР У ЕРДАН БАЙКАЛ АМУР МАГИСТРАЛИ ҚУРУВЧИЛАРИГА ЮБОРИЛАДИ.

Шу кунга қадар БАМга 20 мингдан ортиқ грампластинка етказиб берилди.

Тошкент грампластинкалар уйидан Совет Иттифоқининг 150 дан зиёд шаҳарларига маҳсулот жўнатилмоқда. Бу ерга ҳар куни қўшиқ шайдоларидан кўплаб буюртма келиб турибди.

БИЛДИРИШ

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети маълум қиладики, XV чақириқ Тошкент шаҳар Советининг V сессияси 1976 йил 22 апрелда соат 15.00 да Тошкент область партия комитетининг мажлислар зали (Ўзбекистон кўчаси, 9) да очилади.

Депутатлар ўша ернинг ўзида соат 14.00 да рўйхатга олинади.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

☆ **УЛАН-БАТОР.** Саноат шаҳри Дарханнинг ишлаб чиқариш коллективлари МХРПнинг бўлажак XVII съезди шарафига мусобақалашиб, шу йил биринчи квартал план топшириқларини анча ошириб бажардилар. Мамлакат пландан ташқари бир ярим миллион тугриклик маҳсулот олди.

☆ ПАРИЖ. Умумий меҳнат конфедерацияси ва Франция меҳнаткашлар демократик конфедерацияси касаба союзларининг даъвати билан Франция трамвайчилари моддий аҳволни ва меҳнат шароитларини яхшилаш, шунингдек пенсия олиш ҳуқуқини берадиган ёшни камайтириш тўғрисидаги талабларини қувватлаб забастовка ўтказдилар. Лиондаги автобус ва троллейбус ҳайдовчилар бирдамлик юзасидан иш ташлаган трамвайчиларга қўшилдилар.

☆ **БОНН.** ГФРда бу йил истеъмол молларининг нархи 4,5 процент ошади.

☆ МАНИЛА. Филиппинда 42 миллион кишига атиги 305 офтальмолог-врач тўғри келади. Офтальмолог-врачларнинг етишмаётганлиги шунга олиб келдики, ҳозир Филиппинда 800 мингдан кўпроқ киши кўр бўлиб қолган ва уларнинг сони йил сайин кўпайиб бормоқда.

☆ **ВАШИНГТОН. АҚШ вице-президенти Н. Рокфеллер Қўшма Штатларнинг энергетика соҳасини танг аҳволда деб айтди. У банклар, уй-жой қурилиши ва шаҳарлар проблемаси ишлари билан шуғулланувчи сенат комиссиясининг мажлисида нутқ сўзлаб, мамлакат 1960 йилда истеъмол қилаётган нефтнинг 18 процентини чет мамлакатлардан ташиб келтирган бўлса, бу йил ана шу кўрсаткич 40 процентга етганлигини айтди.**

☆ ДОРУС-САЛОМ. Иринга областидаги Рунгемба деган жойда мамлакат кооператив бирлашмалари учун маъмурий кадрлар тайёрлайдиган Танзанияда биринчи хотин-қизлар коллежи ишлаб турибди. Бу ўқув юрти хотин-қизларни республика олдида турган вазифаларни ҳал қилишга жалб этишда муҳим роль ўйнамоқда.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. Баҳор келиши билан кўпгина шаҳарларнинг кўчаларида кўчма китоб магазинлари очилди.

СУРАТДА: Прагадаги Вацлав майдонида очилган китоб магазинларидан бири.

ЧТК—ТАСС фотоси.

КПСС XXV съезди қарорларини амалга оширамиз

ҚЎЛ МЕҲНАТИ КАМАЙМОҚДА

«Узремшина» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош корхонаси бўлган Тошкентдаги 9-шина ремонти заводи унча катта эмас. Лекин қилаётган ишларининг кўлами жуда кенг. Бу ерда асосан автомобилларнинг шиналарига иккинчи бор ҳаётга йўлланма берилади.

Корхонада тўққизинчи беш йилликда 6 миллион 261 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиниб, планга қўшимча 55 минг дона шина ремонтдан чиқарилди, цехлар, участкалар реконструкциялан д и. Иттифоқимизда ишлаб чиқарилган янги асбоб-ускуналар, механизмлар кенг жорий этилганлиги туфайли қўл меҳнати камайди. Ишлаб чиқариш жараёнларининг 80—90 проценти механизмлар зиммасига юклатилди.

Бошланғич ишлов бериш цехи 1975 йилга келиб батамом реконструкция қилиниб, янги, замонавий, «ШШК-64А» технологик линия ўрнатилди. Бунинг натижасида шиналарнинг сифати яхшиланди, уларнинг хизмат муддати 14,5 минг километрдан 21 минг километрга узайтирилди, биргина шунинг ўзидан корхона 25 минг сўмдан ортиқ фойда кўрди.

Партия XXV съезди қарорларини қизғин маъқуллаган завод меҳнаткашлари ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида ишлаб чиқариш суръатини тезлаштириш, унинг самарадорлигини оширишга, маҳсулот сифатини яхшилашга эътиборни кучайтириб, зиммаларига юксак мажбуриятлар олиб меҳнат қилмоқдалар.

Самарқанддаги 12-шина ремонти заводини мусобақага чақирган тошкентлик шина ремонтчилари йиллик планни 25 декабргача бажариш, муқобил план бўйича 40 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиш, ишлаб чиқариш ҳажми ўсишининг 75 процентини меҳнат унумдорлигини ўстириш ҳисобига таъминлаш, 10 та рационализаторлик таклифини жорий этиш ва йил охиригача 55 минг дона автопокришкаларни «ҳаёт»га қайтариш учун енг шимарганлар.

Социалистик мажбуриятларни амалга оширишда конкрет, пухта ўйланган ташкилий-техникавий тадбирларни ишлаб чиқиш, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш ва бошқариш, ички резервларни қидириб топиш, корхонани янги асосб-ускуналар билан жиҳозлаш катта имкониятларга йўл очиб бераётир.

— Корхонани реконструкция қилиш давом этади. Эскириб қолган «ШВ-1», «ШВ-2», «ШВ-3» вулканизаторлари ўрнига янги модификацияли «ВВ-90Д», «ВВ-1508», «ВВ-180Д» ускуналари ўрнатилади, шунингдек, «Гаро» резина қоплаш станоги янги «ВН-1012» механизми билан алмаштирилади, — дейди корхона бош инженери Зокир Қаҳҳорович Каримбердиев. — Натижада ишлаб чиқариш самарадорлиги ошади. Маҳсулот сифати яхшиланади ва қўлда бажариладиган ишлар камайиб боради.

Шунингдек, корхонада коммунистларнинг, ишчи-хизматчиларнинг малакасини ошириш, иқтисодий билимлар бериш ҳам яхши йўлга қўйилган. Икки группага бўлинган тингловчилар билан бошқарманинг актив пропагандистларидан А. Ражабов, З. Каримбердиев, А. Иброҳимов, Н. Облонская ва бошқалар шу кунларда КПСС XXV съезди материаллари асосида лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Яқинда «Завод маркаси шарафи учун» деган мавзуда навбатдаги машғулот бўлиб ўтди. Унда 1977 йил ҳисобига маҳсулот бераётган илғор ишчилардан В. Ҳафизов, О. Мираҳмедов, З. Азимов ва бошқалар маҳсулотнинг сифатини яхшилаш учун меҳнатга ижодий ёндошиш зарурлиги ҳақида гапирдилар. Коллектив биринчи квартал планини ортиғи билан бажариб, 13 минг донадан кўпроқ шинани сифатли ремонтдан чиқарди. Шу кунларда серғайрат ремонтчилар 1 Май шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, тўрт ойлик планни муддатидан илгари бажаришга интилмоқдалар.

М. УМАРОВ.

Кенг халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни йил сайин кўпайтириб КПСС XXV съезди тарихий қарорларини ҳаётга изчиллик билан тадбиқ этаётган «Малика» трикотаж фирмасининг ишчан коллективи юксак унумдорлик билан меҳнат қилаяпти. Мана бу фотолавҳада фирма 1-филиалининг илғор тўқувчилар бригадаси аъзоси, моҳир ўровчи Сергей Бочарев иш устида.

«Новинка» трикотаж ательесининг ишчан коллективи шаҳримиз меҳнаткашларига намунали маиший хизмат кўрсатаяпти. Ателье биринчи цехининг чевар тикувчи ва тўқувчилари биринчи квартал топшириғини ортиғи билан адо этиб, пландан ташқари 2 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаб бердилар.

СУРАТДА: Шу цехнинг ёш зарбдор тўқувчиларидан Тамара Исоқова билан Моҳира Мақкамовалар трикотаж либоси тўқиш жараёнида.

М. Нуриддинов фотолари.

Тошкент — қардошлик шаҳри

ҚАЙТА ТУҒИЛИШ

Ер юзида шундай шаҳарлар борки, улар ўзининг тарихий обидалари, қўли гул халқ даҳосининг ноёб истеъдоди билан яралган меъморчилик ансамбллари билан ажралиб туради. Инсоният тарихида такрорланмас санъат даражасида барпо этилган бундай шаҳарлар жуда кўп. Улар кўп асрлар мобайнида ўзининг мукаммал ва улуғворлиги, бекиёс гўзаллиги билан даврлар ва замон аҳли ақлини лол қилиб келган. Зотан турли тарихий ҳодисалар ва фожиалар туфайли ер юзидан абадий йўқ бўлиб кетган шаҳарлар ҳам йўқ эмас.

Лекин турли фожиа ва урушлар, кучли зилзилалар офатидан омон қолиб ўз кўрки ва жозибаси билан асрлар бўйи кишилар қалбига завқ-шавқ бағишлаб келаётган тарихий шаҳарлар ҳам борки, биз уларни фақат ўзигагина хос бўлган номлар билан тилга оламиз. Самарқанд ва Рим, Бағдод ва Афина, Неапол ана шундай қадимий шаҳарлардан. Бундай шаҳарлар орасида Тошкент ўзининг бой тарихи, географик ўрни ва янги архитектура ансамбллари билан ажралиб туради.

Тошкент — Советлар шарқининг маданият маркази. Тошкент — тинчлик ва дўстлик шаҳри. Тошкент — нон шаҳри. Тошкент — гуллар ва боғлар шаҳри. Бошқа юртларда, хорижий саёҳатчилар тилида Тошкент ана шундай таъриф ва тавсиф билан тилга олинади.

1966 йил 26 апрель. Тошкент соатлари тонги 5.23 дақиқада тўхтаб қолди. Кучли фожиа ана шу тонготарда Тошкентни ярим вайрона ҳолга солиб қўйди. Ўзбекистон пойтахтининг обод маҳаллалари, ҳушманзара уй-жойлари кучли шикастланди. Мамлакат ана шундай оғир дақиқаларда Ўзбекистон пойтахтига ёрдам қўлини чўзди. Қурилиш материаллари, саноат буюмлари мамлакатимизнинг турли бурчакларидан Тошкентга узлуксиз келиб турди. Уни қайта тиклашда бутун мамлакат, иттифоқимиздаги барча халқлар ўзларининг қардошлик ҳиссаларини қўшдилар. Советлар юртининг турли шаҳарлардан келган 27,5 минглик бинокорлар армияси Тошкентни бутунлай қайта тиклашда иштирок этдилар. Янги кварталлар, турар жой микрорайонлари, улкан магистраллар бунёд этилди. Дўстларимиз қўли билан Чилонзор, Високовольт, Сергели, Қорақамиш, Рисовая массивлари вужудга келди. «Россия», «Украина», «Москва» кварталлари бунёд этилди. 1966 — 1970 йиллар мобайнида Тошкентда 4955 минг квадрат метр турар жой майдонлари, болалар боғчалари ва яслилари, шифохона ва поликлиникалар фойдаланишга топширилди.

Мана, орадан 10 йил вақт ўтди. Тошкент бутунлай қайта қурилди. У аввалгидан юз чандон чиройлироқ қиёфага кирди. Энди Ўзбекистон пойтахти ҳақидаги турли гўзал сифатлашлар ёнига янгилари қўшилди. Тошкент — қардошлик шаҳри, Тошкент — қайта туғилган шаҳар, деб атaладиган бўлди. Хушрўй проспектлар ва осмонўпар бинолар қайта туғилган шаҳар манзаралари бўлиб, улар зилзиладан кейин пойтахтимизга биринчи бор келаётганларни янги Тошкент бўйлаб саёҳатга етаклайди.

Ўзбекистон пойтахтининг барча қисмида янги турар жой микрорайонларининг қурилиб, ишга туширилиши унинг кўркига кўрк қўшиб юборди. Қисқа вақт мобайнида зилзиладан зарар кўрган шаҳар ўрнида меъморчилик қиёфаси жиҳатидан ўзига хос бўлган, ҳам энига, ҳам бўйига қомат керган, кенг бульварлар, ҳовузлар, фавворалар, гулзор ва ҳиёбонлар билан безанган янги Тошкент бунёд этилди. Айниқса, унинг маркази, бу марказда қад кўтарган кўплаб ноёб архитектура комплекслари алоҳида маҳорат ва юксак дид билан бунёд этилди.

Тошкент маркази жуда улкан майдонни эгаллаган бўлиб, бу ерда турли меъморчилик комплексларининг бир-бирига уйғун ва монанд ҳолда жойлашуви унинг ўзига хос қиёфасини гавдалантириб туради. Тошкентлик архитекторлар шаҳарнинг марказий қисмини планлаштириш ва қайта қуриш бўйича улкан ижодий ишларни амалга оширарканлар, тарихий жиҳатдан алоҳида-алоҳида таркиб топган шаҳарнинг ягона структурасини яратишдек мураккаб ишни муваффақиятли ҳал этишга муваффақ бўлдилар. Пойтахт маркази ядросини ташкил этувчи В. И. Ленин майдони Тошкентнинг архитектура қиёфасида асосий ўрин эгаллайди. Шаҳар марказида юз берган бу янги ўзгаришлар Тошкентда шаҳарсозлик эстетикаси билан боғлиқ бўлган бир қатор проблемаларни муваффақиятли ҳал этиш имконини берди.

Бу марказ икки йирик магистрал проспектининг кесишувида жойлашган бўлиб, В. И. Ленин номли майдон уни композицион бир бутунликда тутиб туради. Албатта улкан шаҳар маркази фақат бир йирик майдон билангина чекланиб қолмайди. Тошкент маркази авторлари унга келажак кўзи билан бошқача ёндошдилар. Майдонни кенгайтириш мумкин бўлган жиҳатларга алоҳида аҳамият берилди. Шу жиҳатдан қараганда Ленин номли майдоннинг аввалги қисмига мувофиқ ҳолда кенгайтирилиши жуда тўғри топилган. Ленин номли майдон қиёфасида Ўзбекистон ССР министрликларининг 20 қаватли маъмурий биноси ўзига хос улуғворлик билан кўзга ташланади. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг биноси эса 20 қаватли маъмурий бинога яхши фон бўлиб қўшилган. Ғарб томондан эса ўзбек архитектурасининг бундан анча йиллар олдинги ютуқларини ўзида акс эттирувчи унчалик баланд бўлмаган бинолар жойлашган.

В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали биноси ёнида қад кўтарган Ўзбекистон КП Марказий Комитети нашриётининг улкан кўп қаватли биноси эса Тошкент марказида бунёд этилган ноёб архитектура комплексидир.

В. И. Ленин номли майдон ўз тузилишига кўра икки қисмдан иборат бўлиб, унинг катта қисми парадлар, байрамлар ва халқ сайллари учун мўлжалланган. Қуйи қисми эса яшил зонадан иборат бўлиб, уни бутун бир улкан фавворалар тўсиб туради. Бу ер тошкентликлар ҳордиқ чиқарадиган жуда қулай жой ҳисобланади.

Майдон фақатгина ўзининг тўғри ва қулай қилиб тузилганлиги билангина эмас, балки бу ерда янги ва эски биноларнинг бир-бирига ранго-ранг уйғунлашганлиги жиҳатидан ҳам диққатга сазовордир. Тошкентлик меъморлар марказда қад ростлаган янги архитектура комплексларида Ўзбекистоннинг миллий меъморчилиги анъаналаридан ҳам унумли фойдаланишга ҳаракат қилдилар. Қуёш тўсқичлар, биноларнинг ранги, ганч ўймакорлиги, миллий паннолар бу ерда ўз ўрнида ишлатилган. Ҳозирги замон қурилишдаги индустриал методлар эса барча элементлари йирик масштабли бу бинолар архитектурасининг янгича жозиба касб этишини таъминлади. В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали биноси ана шундай ноёб архитектура комплекси ҳисобланади. В. И. Ленин майдондаги фавворалар аллеяси ҳам жуда ажойиб қилиб ишланган. Улкан фонтанлардан отилаётган сув совуқ булут ҳосил қилиб, майдон ҳавосини мусаффо ва салқинлаштириб туради.

Жануб шаҳарларида бинолар ойнасига тушаётган қуёш иссиғини камайтириш алоҳида аҳамият касб этади. Тошкент марказидаги биноларга қўйилган узун-узун вертикал, горизонтал, қия қуёш тўсувчи темир бетон пилон ва жалюзлар юксак техник, шу билан бирга архитектурадаги бадиий ютуқлар натижасидир. Пилонлар офтобдан ҳимоя қилибгина қолмай эстетик ва психологик жиҳатдан ҳам таъсирчандир. Улар кишига яхши кайфият бахш этади.

Албатта, ҳеч бир шаҳар қайси бир даврда бўлмасин идеал маънодаги тараққиёт чўққисида бўлмайди. У албатта йил сайин такомиллашиб, мукаммаллашиб ва гўзаллашиб боради. Б. С. Мезенцев (раҳбар), Б. А. Зарицкий, Е. Г. Розанов, В. Н. Шестопалов (Москва), А. В. Якушев ва Л. Т. Адамов (Тошкент), инженер В. П. Кричевскийлардан иборат авторлар коллективи зилзиладан аввал 1964 йилдаёқ Тошкент маркази устидан иш бошлаганларида унинг ана шундай юксалиши ва ўсишини ҳам ҳисобга олган эдилар. Тошкент Марказини ривожлантириш бўйича ишлар ҳозирги кунда ҳам давом эттириляпти. Майдоннинг А. Навоий кўчаси яқинида Ўзбекистон Олий Советининг биносини, Анҳор соҳилида эса чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар республика жамиятининг уйини қуриш планлаштирилган.

2000 йилда Тошкент аҳолиси 2,5—3 миллион кишига етади. Шу сабабли келажакда Тошкент энидан кўра бўйига кўпроқ ўсади. 9—16 қаватли турар жойлар кўплаб қурила бошлайди. Шаҳар кўп марказли бўлиб, бу марказларда 20-30 қаватли ва ундан ҳам юксак маъмурий, жамоат бинолари, меҳмонхоналар қурилиши кўзда тутилган.

Тошкент марказини бунёд этишда С. Р. Одилов, Ф. Ю. Турсунов, Ю. В. Пурицкий каби архитекторлар, шунингдек, қурувчи-инженер К. П. Дудин, ганч ўймакорлигининг устаси Ўзбекистон халқ рассоми М. Усмонов ва бошқа ўртоқлар катта иш қилдилар. Тошкентнинг ўзига хос такрорланмас қиёфада бунёд этилаётганлиги архитектура ва шаҳарсозлик қурилишининг ноёб ютуғи ҳисобланади. У эндиликда ўзининг юксак сифати ва улуғворлиги жиҳатидан ҳам шаҳарсозлик қурилишининг мукаммал намунаси сифатида Тошкентга келаётган барча одамларни қизиқтирмоқда.

Ишонч билан айтиш мумкинки, чет эллик туристлар санъаткор ва архитекторларни Ўрта Осиёдаги машҳур қадимий шаҳарлар архитектураси билан бирга бутунлай қайта қурилган Тошкентнинг янги комплекслари ҳам ҳайратлантиради. Ана шунинг учун ҳам унинг авторлари 1975 йилги СССР Давлат мукофотини олишга сазовор бўлдилар.

Қайта туғилган шаҳар. Ҳа, бу шаҳар бугун Совет халқларининг бузилмас дўстлиги, мардлиги ва жасорати рамзи сифатида Совет Шарқидаги машъал шаҳар бўлиб меҳмонларга, ўз дўстларига қучоқ очмоқда.

Мурод АБДУЛЛАЕВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

Жаҳон ойнаси

ҲАМКОРЛИК САМАРАЛАРИ

ҚОБУЛ. Афғонистонда безгакка қарши курашиш мақсадида тузилган кенг тадбирлар программаси амалга оширилмоқда. Жумладан ўтмишда Афғонистонда ғоят хатарли ҳисобланган шу касалликнинг олдини олиш мақсадида 9 миллиондан ортиқ киши медицина текширишидан ўтказилди. Бахтар агентлигининг уқтириб ўтишича, бу тадбир аҳоли ўртасида шу касаллик сонини илгаригига нисбатан 50 процентдан кўпроқ миқдорда камайтиришга имкон берди. Бу йил шарқий вилоятларга ва мамлакат жанубидаги Гилменд вилоятига алоҳида эътибор берилади, чунки бу районларда безгак касали билан оғриганлар сони кўп. У ерда махсус лабораториялар тузилади, медицина ходимлари кўпайтирилади.

Совет Иттифоқи безгакка қарши курашда Афғонистонга катта ёрдам бермоқда. Афғонистонда ишлаётган совет врачлари жойларда 140 тадан кўпроқ медик тайёрладилар. Улар ҳозир мамлакатнинг турли районларида муваффақият билан ишламоқдалар. Совет Иттифоқи шунингдек Афғонистонга медицина асбоб-ускуналари, дори-дармон, автомобиль транспортини бепул етказиб берди.

Ҳосил йиғиштириб олинаётир

ГАВАНА. Кубада тамаки ҳосилини йиғиб-териб олиш ишлари тугалланай деб қолди. Республикада бир қанча тамакикорлик районлари бор, лекин Пинар-Дель-Рио области Кубада етиштирилаётган барча тамаки ҳосилининг қарийб ярмини бераётганлиги учун ҳам тамаки етказиб берувчи асосий область ҳисобланади.

Тамаки Кубанинг катта даромад берадиган экспортининг анчагина қисмини ташкил этади. Кубанинг сигара ва сигаретлари жаҳондаги кўпгина мамлакатларга манзур бўлган.

Экономикани ривожлантириш беш йиллик планида тамаки ҳосилдорлигини янада ошириш ва тамакизорларини кенгайтириш назарда тутилади.

УЗОҚ МУДДАТЛИ ШАРТНОМА

СТОКГОЛЬМ. Швеция матбуоти Швеция бош министри У. Пальменинг СССРга қилган расмий визити якунларига юксак баҳо бермоқда. Швеция социал демократларининг мўътабар «Арбетет» газетаси бундай деб ёзади: Швеция — Совет ҳамкорлиги сиёсий системалари турлича бўлган икки мамлакат ўртасидаги амалий ва ўзаро фойдали муносабатларнинг намунасидир. У Пальменинг қилган визити, деб уқтириб ўтади газета, ҳар иккала мамлакатнинг бундан кейин ҳам шу йўлдан боришга интилишининг янги далилидир.

«Норшенэс ф л а м ман» газетаси СССР билан Швеция ўртасида савдо-сотиқ тўғрисида янги узоқ муддатли шартнома имзоланганлигини табриклаб, Совет Иттифоқи билан иқтисодий ва савдо муносабатларини янада кенгайтириш керак, деб ёзади. СССР билан савдо алоқалари, деб уқтириб ўтилади шу газетанинг бош мақоласида, юз минглаб швед ишчилари ва хизматчиларини иш билан таъминлашга хизмат қилади.

Лаосда миллий-демократик революциянинг асосий босқичи тугалланди. Ҳокимият бутун аҳоли қўллаб-қувватлаётган халқ революцион маъмуриятн қўлига ўтди.

СУРАТДА: ўз ватанининг озодлиги йўлида актив курашган Вьентьян электростанцияси монтёрлари Лаос Халқ Демократик Республикаси марказидаги электр тармоқлари линиясини тузатмоқдалар.

ЦБ — АПН фотоси.

ЗАВОД ҚАД КЎТАРМОҚДА

«Узплодоовощ ч а и нпром» аграр-саноат бирлашмасининг ихтисослаштирилган хўжаликларида узум токлари очиб бўлинди. Катта боғдорчилик-узумчилик совхозларида бу иш янги пневматик қурилма ёрдамида бажарилди, бу қурилма кўмилган токларни очишни тезлаштирди.

«Узплодоовощ ч а и нпром» бирлашмасида ЎзТАГ мухбирига қуйидагиларни айтишди:

— Ток новдаларини 2—2,5 метр баландликдаги сўриларга тараб боғлаш новдаларнинг баравж ўсиши учун энг яхши шароитларни таъминлайди, узум ҳосилдорлиги қарийб 50 процент кўпаяди.

Шу йил кўкламда дастлабки икки минг гектар ерда ана шундай технология қўлланилди.

— 1980 йилнинг охирига бориб узумзорлар 25 минг гектар кўпайиб жаъми 50 минг гектарга етади.

Жуда кўп миқдорда темир-бетон сўрилар керак бўлади. Жамбойда бирлашманинг биринчи ихтисослаштирилган заводи қурила бошлади.

Янги нав

Тошкент областидаги ихтисослаштирилган хўжаликлар бу йил «Восток-36» помидорининг районлаштирилган навидан дастлабки ҳосил оладилар. Бу янги нав сабзавот-полиз экинлари Ўзбекистон илмий-тадқиқот институтида чиқарилган бўлиб, жуда яхши фазилатларга эгадир. Ана шу нав кўчат экилган ҳар гектар майдондан 350—400 центнерга етказиб ҳосил олиш мумкин. Бу «майкоп серҳосили» деб аталган стандарт навнинг ҳосилидан 50—100 центнер кўпдир. «Восток» навининг меваси хуштаъм бўлиб, унда Ўзбекистонда экиб келинаётган бошқа помидорларга нисбатан қанд кўпроқдир.

Пойтахт областидаги хўжаликлар янги нав помидор кўчатини ўтказишга киришдилар.

ЎзТАГ.

Кўп нусхали газета саҳифаларида

ЗАВОД МАРКАСИ ШАРАФИ УЧУН

Утган йилнинг декабрь ойи охирларида пойтахт кўп нусхали газеталарнинг бир группа редакторлари «Маҳорат учун, завод маркаси шарафи учун!» чақириғи билан мурожаат қилган эдилар. Ташаббускорлар орасида В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Ударник» газета редакцияси ҳам бор эди. Газета коллективи илғорлар ва меҳнат новаторларининг тажрибасини пропаганда қилиш бўйича қандай ишлар олиб бораётганлиги, газета саҳифаларида социалистик мусобақа масалалари, ишлаб чиқариш самарадорлигини ва маҳсулот сифатини ошириш учун кураш қандай ёритилаётгани тўғрисида қуйида эълон қилинаётган материалда ҳикоя қиламиз.

Самарадорликни ва меҳнат сифатини ошириш масалаларини завод матбуоти ва радиоси орқали чуқур ва ўз вақтида ёритиш мақсадида корхона цех ва бўлимларидаги ишчи мухбирлари постларига раҳбарлик бўйича жамоат штаби тузилган. Унга тажрибали мутахассислар, ишлаб чиқариш ветеранлари, актив ишчи мухбирлар кирган. Жамоат штабини корхона бош контролёри ўринбосари М. Я. Тросман бошқаради.

Ҳозир «Самарадорлик ва сифат» шиори остида корхонада 54 ишчи мухбирлар пости ишлаб турибди. Йил бошидан буён штаб аъзолари ва ишчи мухбирлар постлари ёрдамида ўнлаб мақолалар тайёрланди ва эълон қилинди, улар авиасозларнинг ҳар бир иш жойида самарадорлик ва меҳнат сифатини ошириш учун курашига бағишланди.

Корхона бош контролёри М. Ғалеев ўз мақоласида корхонада маҳсулот сифатини яхшилаш бўйича маълум ишлар олиб борилганини таъкидлайди. Сифатни бошқариш хизмати жорий этилгани, қисм ва деталларнинг завод Сифат белгисига аттестация қилингани, корхонанинг ҳамма босқичларида иш жараёни устидан назорат яхши самара бераётгани шулар жумласидандир. Натижада техника назорати бўлимига маҳсулотларни биринчи тақдим этишдаёқ топшириш 96,1 процентни ташкил этди, брак 16 процент камайди. 30 номдаги деталь, қисм ва бўлаклар завод Сифат белгисини олди.

Борт оператори И. Велитченко экипаж ва кема командири К. Кудиновнинг тажрибаси ва маҳорати ҳақида, Ю. Карелин, Н. Сафин, Р. Бахтиозин, К. Метелин ўртоқлар бошчилик қилаётган коллективлар тажрибаси ҳақида ҳикоя қилиб, цех маҳсулотларига сифат паспорти беришни таклиф этади, бу эса машиналарнинг йиғув ва қайта ишлаш циклари бўйича босиб ўтган бутун йўлини акс эттирган бўлар эди. Ишчи мухбир Сифат бўйича комсомол штаби тузиш ҳақида ҳам ўйлаб кўриш лозим, деб ёзади. Бу тадбирлар ҳар бир ишчида ижодий активлик, онгли интизом, маҳсулот сифати, завод маркаси шарафи учун шахсий масъулият туйғусини тарбиялашда ижобий роль ўйнайди.

КПСС XXV съезди делегати разметкачи Е. Ф. Грязева ўзининг «Ҳамманинг ва ҳар бир кишининг иши» сарлавҳали мақоласида ишчиларнинг ижодий изланишлари ҳақида, СССР Олий Советининг депутати разметкачи Татьяна Ляшконинг «Сифат беш йиллигига — инженерлик кафолоти» шиори остида бошлаган ташаббуси корхонада кенг қулоч ёйгани ҳақида ҳикоя қилади.

Цех бошлиғи М. Шакирзяновнинг «Суткали графиксиз ишлайлик» сарлавҳали мақоласида етишмовчиликларнинг кескин қисқаргани, тайёрлов цехининг агрегатчиларга ўз вақтида материал тайёрлаб бераётгани ҳақида ёзади. Маълумки, тайёрлов цехида комплекслар билан таъминлаш жуда масъулиятли ишдир. Шунинг учун цех партия ташкилоти ва маъмурияти бу масалага катта эътибор бериб келмоқда. Цехда ҳар бир илмий-техник ходимнинг тайёр маҳсулотни топшириш учун масъулиятни оширадиган қатъий система ишлаб чиқилди. Планёрканинг ишчан вазияти, — деб ёзади автор, — цех ичида тадбирларнинг ўз вақтида тузилиши ва уларнинг бажарилиши устидан қатъий назорат ўрнатиш натижасида суткали графикда нуқсонсиз ишлашга ўргандик. «Чкаловец» радиостудиясин и н г мухбири Л. Дергунованинг «Бошланиши — аъло!» сарлавҳали репортажи Б. Русакевич бригадаси бошлаб берган завод Сифат белгисини олиш мусобақасини кенг қулоч ёйдиришга бағишланган.

Социалистик мажбуриятлар қабул қилинди. Энди уни амалга ошириш керак, — дейди бригадир. — Мен бунинг учун комсомол-ёшлар бригадасида ҳамма шароит мавжуд деб ҳисоблайман. Ишлаб чиқариш мастери Вячеслав Григорьевич Клепач ва назоратчи мастер Анатолий Иванович Копица сингари тажрибали сифат аълочилари бригадамиз ишида актив қатнашмоқдалар. Улар ўз тажрибаларини бизларга ўргатишяпти. Айниқса техник ҳужжатлаштириш ишларида ёрдам беришяпти. Технологик жараённинг бузилишидаги ҳар бир ҳодиса дарҳол бригада йиғилишида муҳокама қилинади. Йўл қўйилган хато яна такрорланмаслиги учун ҳамма чора кўрилади.

Худди шунга ўхшаш, «Ударник» саҳифаларида, «Чкаловец» радиостудияси эшиттиришларида ишчи мухбирлар постларининг аъзолари КПСС XXV съезди илгари сурган актуал масалаларни кўтариб чиқмоқдалар. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Булар ҳаммаси шундан далолат берадики, корхонада ишлаб чиқариш илғорлари тажрибасини пропаганда қилишга, ватанпарварлик ташаббусини кенг ёйишга, ишлаб чиқариш самарадорлигини ва меҳнат сифатини оширишга қаратилган тажрибаларни пропаганда қилишга катта эътибор берилмоқда.

— Самолёт яратишда, — деб ёзади газета, — ҳар бир босқич муҳим ва асосий ҳисобланади. Лекин бунда асосий эътибор охирги жараёнга — буюмларни йиғишга қаратилиши зарур. Бу иш қандай боряпти? Сифати қанақа? Цехдаги камчиликларни йўқотиш устидан назорат қандай таъсир кўрсатяпти? Бу саволлар йиғув цехидагиларнинг диққат-марказида туриши керак. Фақат шундагина юз бериши мумкин бўлган нуқсонларнинг олди олинган бўлади, маҳсулотнинг сифатини янада ошириш йўлларини олдиндан кўриш имкони туғилади.

Т. ХИДИРОВ,
Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети пропаганда ва агитация бўлими инструктори.

Шарқ юлдузи

АПРЕЛЬ СОНИДА

«Шарқ юлдузи» журналининг апрель сони босмадан чиқди. У таниқли совет ёзувчиси Г. Марковнинг «Ер мағизи» романи билан очилади. Асарни рус тилидан ёзувчи Раҳмат Файзий таржима қилган. Шоир Б. Бойқобиловнинг «Сибирь сурури» достонини ҳам ана шу сонда ўқишингиз мумкин.

«Ёшлар ижоди» рубрикаси остида Х. Қуронбоев, Ҳ. Саидғаниев, Т. Тўхтаев, А. Малик, А. Қорабоев, И. Тўлаковларнинг шеърлари берилган. Ш. Холмирзаевнинг «Сўнгги бекат» романи давомини ҳам шу сонда ўқийсиз.

«Янги ҳикоялар» рубрикаси остида Ф. Насриддинов, Қ. Кенжа, С. Менгноровларнинг ҳикоялари эълон қилинган.

Журналнинг «Санъат», «Очерклар», «Публицистика», «Бизнинг календарь», «Танқид ва адабиётшунослик», «Тақризлар», «Гулқайчи» бўлимларида ҳам хилма-хил, қизиқарли материаллар бор.

Холдоржон ҚУРОНБОЕВ.

Эътиқод

Бола тирмашяпти тоғ чўққисига.
Чўққи симёғочдек яланғоч ва тик.
Бола ғарқ ишончнинг қайноқ
ҳиссига,
Шундандир ўзини тутяпти тетик.
Бу ерда бир қадам қўйиш
машаққат,
Хавф-хатар қош билан кўз
орасича.
Болани етаклар ирода, тоқат,
Ишонч эса уни шоширар, қичар...
Бирдан тойиб кетди бола оёғи,
Устивош йиртилиб, тизза сидрилди.
Оғриқ, чарчоқ ортиб, қақрар
томоғи,
Лекин бўш келмади, яна интилди.
Бола тирмашяпти — чўққи
мўлжали,
Бўй баравар силжиб, бир тиклар
қомат.
Талай машаққат бор олдинда ҳали.
Балки кулиб боқмас бугунча
омад...
Аммо туғилди бир кучли эътиқод.

Ҳабиб САИДҒАНИЕВ

Манзара

Бугун чароғондир, чароғон дунё,
Лолазорлар қалбга гулхан қалашар.
Туман аро қалқиб турган
ҳилол, ё —
Сезимли кўзларнинг чақнаб
қараши?
Унгирларда кўчиб юрар оҳулар,
Навбаҳорнинг сармаст бўлиб
бўйидан.
Товус янглиғ уфқда булут
кўринар,
Қаҳ-қаҳасин тўкиб кетар
қўйнидан...
Водийларда кезиб юрар яшиллик,
Ҳаёт ўзи соҳибжамол бир малак!
Ҳар кимсага сингиб кетар
яхшилик,
Новдаларга иниб қолар камалак...
ҚЎҚОН.

Саломжон МЕНГНОРОВ

Кийик боласи

ҲИКОЯ

Эрталаб ёмғир севалаб ўтган эди, ҳозир эса осмон шишадай тиниқ. Ҳавони нам тупроқ ва эндигина ниш отиб чиққан чигит ҳиди тутган. Қобил бобо одатда баҳор фаслини ёқтирарди. Далада ишлаётганларга меҳр билан термилишдан зерикмасди. Лекин, ҳозир ҳеч нарсага ҳуши йўқ эди. Қучоғида кийик боласи, асабий қадам ташлаб келарди. У кийик боласини сутга тўйдириш кераклигини эслаб, сигирнинг бу йил қисир қолганидан афсусланди. «Ҳа, айтгандай Назарнинг сигири борку, — ўйлади хурсанд бўлиб. Йўқ демас...»

У нариги пайкалда кетмон чопаётган Назар отани, тутзор этагида эса думини силкитиб ўтлаётган тарғилни кўриб, далани кесиб ўтди.

— Нима кўтариб юрибсиз, кийикми? — сўради Назар ота кетмон чопишдан тўхтаб.

— Э, сўраманг, — деди Қобил бобо ҳорғин. — Энди, бобоси, шу жониворга раҳм қилсангиз, сигирингизни эмдирсак, савоб бўларди...

Назар ота кўнди. Кийик боласини Қобил бободан олиб тарғил олдига бошлаб келди. Эгилиб, эмиздирмоқчи бўлди, лекин, тарғил кийик боласини ҳидлаб кўриб, пишқириб тисарилди.

— Буни қаранг, билди-я! — деди Назар ота. — Ушлаб турмаса бўлмайди, буни олинг сиз.

Назар ота кийик боласини бериб, тарғилнинг бўйнидан тутди. «Жонивор-жонивор» деб эркалаб пешонаси, қулоқ орқаларини қашлаб турди. Тарғил бошини ҳам қилиб тек қолди. Қобил бобо кийик боласининг тумшуғини сигир елинига яқин келтирди. Бироқ, кийик боласидан ҳаракат бўлмади. Қобил бобо елин тугмасини унинг оғзига тиқиб соғди. Кийик боласига жон битгандай тамшанди-да, сўра бошлади.

— Энаси бечора зор қақшаб юргандир, — деди Назар ота.

Қобил бобонинг чеҳраси бирдан тундлашиб, ўсиқ қошлари туташиб кетди.

— Э-э-э... қайда! Ҳозир қозонда қайнаб, арақҳа газак бўляпти, — деди синиқ оҳангда. Назар ота [illegible] унга қаради.

— Нима?! Отиб олишдими?

— Отишдиям, билганимни қилишдиям...

Орага сукут чўкди. Назар ота аянчли бир воқеа бўлганини сезиб, эшитишга муштоқ турарди. Сукутни Қобил бобо бузди:

— Музрободга бемор кўргани кетганимиздан хабарингиз бор. Куни битмаган экан, боргунимча ошнамиз тағин бери қараб қопти. Мени кўриб, туриб ўтирди. Эрталабгача анча тузалиб қолди. Севинибманми денг, машина пойлашни ҳам унутиб, пиёдалаб йўлга тушибман. Биласиз, Музробод деганингиз кенг дашт; бир ёғи тоққа, бир ёғи Амуга бориб туташган. Дарё тарафи жингилзор тўқайлик бўлса, тоғ тарафи туя ўркач. Бир маҳал нимадир «пақ» этса бўладими! Бундай қарасам, ҳайбатли машина.... бир кийикни жингилдордан қувиб чиқди-ку. Ҳангманг бўлиб қолдим. Кийик бечора қочиб келяпти... Яқингинамдан ўқдай учиб ўтди. Жонивор орқасига қараб-қараб югураётганини кўриб, шунинг боласи қолган-ов, дедим. Ҳушимни йиғиб олгунимча йўқ эдим, тағин ўқ товуши эшитилди. Кўриб турибман, эна кийик мункиб йиқилди. Йиқилган замон ҳалиги машина устидан босиб ўтиб, сулайтириб кетди. Юрагим узилиб тушгандай бўлди. Ҳай-ҳайлаб югурдим, қайда, ана-мана дегунча икки киши бўғизлаб машинага ортиб жўнади-кетди... Орқага қайтиб, машина изидан боравердим. Бир вақт қалин жингилзор орасидан нимадир аста пишқиргандай бўлди. Қарасам, мана бу — қон билан селга беланиб, талпиниб ётибди...

— Хунук иш бўпти, — деди Назар ота чуқур тин олиб.

— Жуда ҳам...

Назар ота энгашиб сигирнинг елинига қаради. Пучайиб қолибди.

— Энди бўлар, а Қобил, — деди.

— Барака топинг, бобоси, — деди Қобил бобо [illegible]. Сутга тўйган кийик боласи дадиллашиб, ингичка бўйнини [illegible] тутиб ҳавони искади.

— Хушрўй ҳайвон, — деди Назар ота кийик боласига ҳавас билан қараб. Сўнг бирдан зарур нарсани эслагандай гапида давом этди. — Илгари сурув-сурув бўлиб тоғдан тушиб келавергучи эди. Узоқдан бўлса ҳам кўриб турар эдик. Ҳозир битта ҳам йўқ. Нега шундай, а?

— Баднафслик ёмон нарса, — деди Қобил бобо чайқалиб олиб.— Одамлар машина билан ов қиладиган бўлиб қолди.— Бунақада кийик тугул, чумчуқни ҳам қириб юбориш ҳеч гап эмас, — у соқолини тутамлаб бир зум ўйланиб олди. — Ўша, сурув-сурув бўлиб юрганларида қандай яхши эди. Кўз қувониб, хазинага дуч келгандай бўп кетарди одам...

Икки чол ўртадаги кийик боласига қараб жим қолишди. Танасини қуёш қизитган кийик боласи бузоқчадай ўйноқлаб қўйди.

— Буни нима қиласиз энди? — сўради Назар ота.

— Ўлиб-н е т и б қолмаса, катта қилиб тоққа қўйворсамми деяпман.— Қобил бобо суҳбатдошидан «ўлмайди, сут бўлса биздан олиб турасиз», деган гапни кутиб, сукут сақлаб турди. Лекин Назар отадан садо чиқмади. Шунда Қобил бобо унинг набираларини деб кам сутли бўлса ҳам, шу тарғилни асраб юргани, шунинг учун ҳозир ҳеч нарса дея олмаганини сезди, хафа бўлмади.

Этикларн қўнжини бир-бирига ишқаб босиб Холмат бригадир пайдо бўлди. Кийик боласини кўриб оғзининг таноби қочди:

— Чўлданми? Оҳ-оҳ, баррагина, тандирбоп экан-да. Бир нарса денг, Қобил бобо, — деди дунё топгандай шодланиб.

Қобил бобо бу гапдан юраги зирқираб сесканиб тушди. Кийик боласини кўкрагига яқинроқ тортиб, Холматга хўмрайди. Назар ота унинг жаҳли чиққанини пайқаб:

— Қобил бобо боқмоқчилар, — деди.

Аммо бу гап Холматнинг кулгисини қистатди. У осилиб турган мўйловини барсаткич бармоғига ўраб туриб қиқирлаб кулганича деди:

— Биз бунисига ҳам рози. План тўлганда битта қўйнинг ташвишидан қутуламиз, соз бўлади. Қайтанга, фалончи кийик сўйиб тўй қип берибди, деган гап бўлади...

Холматнинг гаплари Қобил бобонинг эсига мункиб йиқилган она кийикни, қон ва селга беланиб талпинаётган унинг боласини туширди.

— Ҳой, биргат! Сал ўйлаброқ гапир! — деб тутоқиб қичқирди-да, нуқиб юборди. Чайқалиб бориб қўли билан ерга таяниб қолган Холматнинг устига бостириб бориб, кийик боласини унга тутди: —Ма, ол! Отангди ўлдирган бўлса, еб, ўчингни ол-да, даф бўл! Мунча шақиллайсан, бойўғлига ўхшаб...

Холмат оёққа турди. Қўлларини бир-бирига уриб чангини қоқар экан, таъна қилди:

— Тезаги тилломидики, қизғансангиз. Барибир ўлиб қолади. Бу ер Пайғамбар ороли эмас, эмин— эркин ўтлаб юрадиган!

У шундай деди-да, оғир қадам ташлаб кета бошлади. Назар ота қазиб қўйган ўқариққа етгач, тўхтаб буюрди:

— Бўлди энди, ишлаш ҳам керак! Икковлашиб, пешингача манавини тамомланглар!

Икки чол кийик боласини тут хипчинига боғлаб қўйиб, иш бошига келганда Қобил бобонинг кетмонсиз келгани маълум бўлди. Шунда, Назар ота носи тугаб уйга бормоқчи бўлиб турганлиги, қайтишда унга ҳам кетмон ола келишини айтди. Назар ота кетгач, Қобил бобо унинг кетмонини олиб, ўқариқ торта бошлади. Бир оздан сўнг танасида ҳоргинлик сезиб дам олмоқчи бўлди-ю, [illegible] ўтирди. Атроф сокин, офтоб [illegible]. Қобил бобо ланж бўлиб [illegible]. Бир неча марта эснади, эринчоқлик билан [illegible]. Ниҳоят, [illegible] уйқу босиб, [illegible].

Туш кўрибди. Ўрмон қоровули эмиш. Елкасида милтиқ, ўрмон оралаб юрса, бир она кийикка дуч келибди. Бундай қараса, бугунги кийикча эмиш. «Одам истаса нималар қилмайди,— деганмиш хурсанд бўлиб. — Холмат биргат истовди, шу ўрмонни барпо қилдик. Мана энди хавф-хатарсиз юрибсан». Шу пайт кийик бирдан Холматга айланиб, Қобил бобога дўқ қила бошлаганмиш: «Ҳайвонга шафқат қилганнинг падарига лаънат! Кийикларингизнинг ишини кўриб қўйинг, дарахтларни пайҳон қилиб ташлабди...»

Қобил бобо уйғониб қараса, бу гаплар тушида эмас, ҳушида бўлаётган экан. Холмат пўсти шилинган ниҳолларни кўрсатиб: «Қаранг, расво қилибди-ку бунингиз» деб бақирар, кийик боласини оёқлари орасига қисиб турарди. Қобил бобо кийик боласини тортиб олиб, гуноҳ иш қилиб қўлга тушгандай:

— Ечилибди, ечилиб кетибди, бадбахт, — деди.

— Эпласангиз асранг, — деди Холмат мўйловининг учлари титраб. — Иккинчи шундай қилсангиз, халқ контролини чақириб, акт туздираман, Жиноят бу...

Қобил бобонинг қулоғига бошқа гап кирмай қўйди. Уйга толиб ўтирар экан, Холматнинг кетаётганини элас пайқаб, талпиниб ўрнидан турди.

— Сабр қил! Ҳали Пайғамбар ороли дединг, нима, у ерда кийиклар яшайдими?

— Ҳа, — деди Холмат истар-истамас. — У ер қўриқхона қилинган. Ўтган йил борганда кўрганман.

— Ундай бўлса, пешингача менга жавоб бериб тур, Холматбой, — деди Қобил бобо. — Шуни ташлаб келмасам бўлмайдиганга ўхшайди.

Холмат жавоб бериб кетди. Қобил бобо кийик боласига термилиб бир оз турди: устини силади, нима учундир, қулоғи ичига, сўнг тумшуғига синчиклаб қараб қўйди. Ниҳоят, кўтариб олар экан, ёш болага гап уқтираётгандай, деди:

— Қани бориб [illegible]. Лекин мендан хафа бўлма. Ўзинг кўриб турибсан, иложим йўқ.

Қобил бобо кийик боласини бағрига сиқиб йўлга тушди.

Термиз.

Г. МАРКОВ.

Ер мағизи

(РОМАНДАН ПАРЧА)

Мареевка дарёнинг тик қирғоғига жойлашган. Бутун Улуюлье ўлкасида Мареевкадан баланд тикка жарлик йўқ. Кўзда, сув камчилланганда, дарёнинг саёз жойларида оролчалар ва лахтак-лахтак қумликлар ҳосил бўлганда, жарлик тагидан унинг юқоридаги қиррасига қараган кишининг бошидан шапкаси тушиб кетади. Қизғиш-қорамтир қатламли зангори-кулранг девор дарё устида худди қалъадек кўтарилиб, дарё ортининг қаеридандир эсаётган қаттиқ шамолнинг йўлини тўсиб турарди.

Жарликдан қараганда дарёнинг юқори оқимидаги бурилишдан то қуйи оқимидаги кескин бурилиб ўтадиган жойигача кафтдек кўриниб туради. Дарёда кемами, катерми пайдо бўлса, ёки балиқчи қайиқда сузиб ўтса борми, мареевкаликлар дарҳол пайқаб олишарди. Қайиқдагилар гирдоблару дарё оқими қаршилигини енгиб ўтиш учун роса бир соат овора бўлиб пристанга етиб келгунларигача мареевкаликлар бир қарашдаёқ йўловчиларни таниб олишардида ходалар устига ўтириб олганларича бамайлихотир ҳангомалаша-ҳангомалаша уларнинг етиб келишларини кутишарди.

Жарлик — мареевкаликларнинг севимли жойи. Эрталабдан кечгача бу ерга гоҳ болалар, гоҳ ёш-яланглар, гоҳо кекса овчилару балиқчилар келиб туришарди. Мареевка мана шу юксак жарлик ёқасидан зийрак нигоҳи ила бепоён Улуюлье тайга ўлкасини кузатиб турибди.

Якшанба. Эртлаб. Дарё мавжланмайди. Гўё сокинлик сувни тўхтатиб, қотириб қўйгану, энди у оқмайдигандек бўлиб туюлади. Мареевканинг [illegible]чаларида кимса кўринмайди, жарлик эса гавжум.

Жарликнинг шундоққина ёқасидаги хода устида бир йигит ўтирибди. Қўлида гармонь, эгнида тўзиб, ўнгиб кетган солдат шими ва гимнастёрка, бесўнақай, сертомир оёқлари яланг. У шошилмай гармонь дамини керади, эпчил бармоқлари оппоқ ялтироқ соз зардалари узра, йўғон товуш чиқарувчи зангори садаф тугмачалар устида ўйноқлайди. Қанийди, ашула ҳам айта олса!

Нималарни қўмсайсан,
денгизчи ўртоқ?
Гармонинг нола қилиб,
йиғлагани чоқ,

деб, ашула айтиб юборса борми...

Афсуски у айтолмайди — овози йўқ. Йигит урушда шикастланган, ўшандан бери гапиролмайди. Эҳ, ҳа, гармонь одам овозининг ўрнини босолармиди?! Ҳарна...

Йигит гармонга эгилди, бармоқлари таранглашди, чеҳраси сердиққат, кўринишидан, турқ-тароватидан унинг ўрнига гармонь инсон овози билан гапириб юборишини истарди. «Қани, сўйла, сўйла, ахир!» Йўқ! Гармондан дарё узра нозик, шаффоф тарона таралади, лекин сўзлай олмайди.

Гармонь хониши қишлоқ бўйлаб ёйилади, ёш юракларга ўт ёқади. Икки йигит қирғоқ томон шошилмоқда. Уларнинг эгнида шевиот костюм, бутун уруш давомида сандиқда ётган кашта гулли кўйлак, оёқларида сариқ ботинка.

— Салом, Станислав, оғайнижон! — дейишди йигитлар гармончига. Станислав гармоннинг дамини қисиб, имо-ишора ила йигитлар билан сўрашади. Бепоён ўтлоқлардан келаётган шамол Станиславнинг каттакон бошида, пешанасида ҳурпайиб турган бир тутамгина малла сочини тортқилайди.

— Нима, асалархонага бормадингми? — деб сўради йигитлардан бири гармончидан.

У садаф тугмачалардан қўлини олиб, сепкилдор, лўппи, буғдойранг, зўр берганидан тер босган юзини кафти билан қаттиқ уқалай бошлади.

—Ҳа, тушунарли, мўрчага тушибди! — дея ўзларича ҳукм чиқариб, хода устига гармончи билан ёнма-ён ўтиришди йигитлар.

— Севгилисини қўмсаган матрос ҳақидаги куйни чал. Биз жўр бўламиз, — деб илтимос қилишди йигитлар.

Гармончи розилик маъносида кўзларини қисиб қўйди-да, қўлини гармонга тегизиши билан соғинч ва қайғу-алам тўла куй таралди. Йигитлар бирбирларининг елкаларига қўл ташлаганларича куйлай бошладилар. Бири — вазмин баритон овозда, иккинчиси — худди қўнғироқдек жарангдор ингичка овоз билан ашула айтарди.

Йўқ, бунақанги ашулани эшитганда ишинг бошингдан ошиб ётган бўлганда ҳам жойингда ўтиролмайсан. Ярим соат ўтар-ўтмас, жарлик ҳалойиққа тўлиб кетди. Станислав болалар ва ёшлар даврасида қолди. Унинг манглайидан маржон-маржон тер қуйиларди, бармоқлари эса чаққондан кесак бўлиб қолиб, пардаларни адаштириб юборарди.

— Бошлаб берганинг учун раҳмат, Станислав. Энди дамингни ол. Ўрнингга бошқа гармончилар келишди.

Ашула авжига чиққанда кимдир эслаб қолди:

— Э, аттанг Уля Лисицина келмади-да. Усиз хоримиз булбулсиз кушлар оламидек!

— Болалардан бирортасини юборэ қолайлик.

— Ўзи чопиб келиб қолади.

Дарё узра яна давра қўшиғи янграду. У шу ёруғ жаҳонда мавжуд жамики товушлар— дарёнинг шовуллашини, тўрғайнинг нағмасини, қуш қаноти остида шамолнинг ҳуштак чалишини, арининг ғувиллашини босиб кетди.

Қўшиқ олисларга — бепоён Улуюлье ўлкасининг кўллари, дарёлари, сойлари, қирғоқларига жойлашган балиқчилар ва овчиларнинг мазгилларига етиб бормоқда.

Кутилмаганда кимдир ҳайқириб юборди:

— Тўхтанглар, йигитлар, мўъжиза!

Қўшиқ келган жойида узилди, гармончи мақомни охирига етказмай, бармоқларини пардалардан олди. Ҳамма бирбирига ҳайрат билан боқди, аланглади. Аввалига ҳеч ким ҳеч нарсага тушунмади. Кейин ҳамма дарё томонга ўгирилиб қаради.

Новча, суяги бузук чол жарликка қараб зиналардан кўтариларди. Шамол унинг узун жингалак соқолини ҳилпиратади, оппоқ сочини тортқилайди. Чолнинг қўлидаги ҳассаси шундай силлиққи, гўё лакланган-дек йилтиллайди. Чамаси, чол бу ҳассаси билан шу ёруғ жаҳонда кўп ерларни кезган бўлса керак. Чолнинг уст-боши айтарли янги эмас, лекин, тўзимаган ҳам. Оёғида қўнжи узун этик, қора, кенг шим кийган, кўк сатин кўйлаги устидан белбоғ боғлаган. Лекин у қаердан пайдо бўлиб қолдийкин? Мареевкаликлар шу кунгача дарё орқали келган бирор кишини кўздан қочирган эмасдилар, бундай ҳодиса бўлмаганди. Ҳақиқий мўъжиза!

— Осмондан тушган бўлмасин тағин?

— Қайиқ биланми?

— Қайиқ кўзни чалғитиш учун.

— Йигитлар, балки бу сув алвастисидир?

— Бўлиши мумкин. Ана чиқиб олди, кийимларини қуритмоқчи.

Мареевкада лопчилар, уйдирма тўқувчилар ҳам яшайди. Уларга уйдирмабоп гап ёки ҳодиса бўлса бас. Чунонам тўқиб ташлашадики, кейин одамлар ростини қидириб йиллаб бош қотиришади.

Чол эса пояма-поя юқори кўтариларди. Ана, у тўхтади, нафасини ростлаб олди-да, дарёга, жарликка кўз ташлади, кейин бошини кўтариб одамларга тикилди.

— Бобо, бу ерга қаёқдан келиб қолдингиз? — дея мареевкаликлар бири олиб бири қўйиб чолга ёпирилишди.

Чол бошини сал эгиб, босиқлик билан тавозе қилди-да, тантанали оҳангда:

— Салом, яхшилар! — деди.

— Ким бўласиз, бобо? Қаердан келяпсиз? — дея яна теварак-атрофдан савол бера бошладилар.

Чол гўё ҳалойиқни тинчитмоқчи бўлгандек озғин томирлари ўйнаган қўлини кўтарди. У оғир нафас оларди. Кўкраги кўтарилиб тушар, томоғи қулқуллар ва хириллар эди. Чол кўзларини қисиб, ниманидир эслагандек қишлоққа назар ташлади.

— Семён Лисицин ҳаётми?— деб сўради чол.

— Топган гапингизни қаранг-у! У аллақачон кўкариб чиққан-ку! — дея жавоб беришди ҳалойиқдан бир неча киши.

— Ўғли-чи?

— Михайла тирик, ҳув ана унинг уйи.

Чол тўппа-тўғри ялангликдан юриб кетди. Одамлар қирғоқ бўйлаб тарқалишди. Мареевкаликлар чолнинг келишини «Лисицинларникига қандайдир яқинлари келибди. Лисицинларнинг бунақа танишлари сон-саноқсиз-да ўзи»га йўйишди.

Раҳмат ФАЙЗИЙ таржимаси.

Барот БОЙҚОБИЛОВ

Сибирь сурури

(ДОСТОНДАН ПАРЧА)

Умрим маним — чопоғон от,
Тутолмайман тизгинидан.
Уфқларга урса қанот,
Нур порлайди юлдузидан.
Сувлиқ билан сув ичганда,
Узангидан узмам оёқ.
Шамолдан ҳам тез учганда,
Муродимни айлаб маёқ,
Ёлин силаб сағрисига —
Босолмайман лек қамчини.
Ғолибликнинг совринига
Ундасам-да лочинимни,
Авайлайман, тоғу тошда
Қоқнамасин деб туёғи!
Адашмасдан чўлу даштда
Омон бўлса гар оёғи.
Бир лаҳза уп билмас тиним,
Иборатдир умри йўлдан.
Сийлагандир Деҳлию Рим,
Чанқоғи ҳам қонган Нилдан.
Бугун уни қутлар Сибирь
Ҳам беадад кўм-кўк Тайга.
Сибирь кўзи—гули зиғир,
Қалби ўхшар Енисейга.
Қулочига сиғмай ўрмон
Узанибди Саянига.
Саян бошин силаб осмон,
Ҳайрон боқмиш меҳмонига.
Саян тоғин чўққисини
Кўзлар бугун отим маним.
Сўзлай олмай туйғусини,
Бўзлар бугун отим маним.
Остонангга уриб бошин,
Жовдирайди кўзи, Саян.
Пиллапоя қилгин тошинг,
Қолсин сенда изи, Саян!

САЯН

Тулпорингнинг туёғига
Гулгун тошим бўлсин хино,
Дард кўрмаган оёғига
Жонгинамни этгум фидо.
Кўксимдаги турфа гуллар
Поёндозим [illegible].
Чўққи сари [illegible] йўллар
[illegible].
Дейдиларки, қари — ошга,
Ишга келур шунқор йигит!
Бунда [illegible] тошга,
Чўққиларда уҳлар бургут.
От [illegible] олмас,
Изи қолур тош устида.
Келгил, [illegible],
Келгил, меҳмон, бош устига!

ШОИР

Излаб келдим сени, Саян,
Қабул айла саломимни,
Меҳрим деб бил мени, Саян,
Қалбдан учган каломимни.
Сирдарёнинг қирғоғидан
Сени излаб, [illegible] келдим.
Ўзбекистон қучоғидан
[illegible] келдим.
Сенда бир ГЭС бўлмиш
бунёд.
Оламаро довруғи зўр.
Бағринг этмиш ёшлар обод,
[illegible] учун элга манзур.
Дўстлигимиз мисли чинор,
[illegible],
Тилларимни айла бийрон.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Керан бўлса, кўксин Барот
Енисейга қилсин туғён.

Абдуҳалил ҚОРАБОЕВ

Ҳақиқат

Одамзот аталган чоғимдан буён,
Сабот, эътиқод-ла сени изладим.
Утда куймоқлигим бўлса ҳам аён,
Сени паноҳ айлаб дадил сўзладим.
Зиндон қаърида ҳам, дор остида ҳам,
Сенинг туғилажак кунинг куйладим.
Жоҳил замон билан олишиб бардам,
Номингни Навоий бўлиб куйладим.
Оламни сен билан ёритганим-чун,
Уз ўғлим тиғида кесилди бошим.
Юртимга сиғмасдан мен бахти нигун,
Фурқатда қон бўлиб тўкилди ёшим.
Онанг кезиб юрди бир шарпа мисол,
Тўлғоқ азоби ҳам бахт эди унга.
Нурдан қўрқиб юрган зулумот қаттол
Йўқотмоқчи бўлди уни мангуга.
Аммо сен бор эдинг саботи маҳкам,
Сени изламаган одам қолмади.
Қояни кесгувчи шамшир тиғи ҳам
Бошингнинг эгдию, кеса олмади.
«Аврора» ҳайқирган инқилоб куни
Дадил кўтардилинг мардонавор қад.
Шу ёруғ кунларинг бўлиб мафтуни,
Сенинг тантанангга ишондим абад.
Токи сен борсанки, олам сурурли,
Меҳнатим заминда мағрур яшайман.
Токи сен борсанки, кўлларим нурли,
Эртамга ошиқ кўз билан қарайман.
Агар сен бўлмасанг, бизларга бугун
Яратиш, яшашиш бўлармиди хос.
Агар сен бўлмасанг, инсонлар учун —
Туғилмоқ телбалик бўлурди холос.

ГУЛҚАЙЧИ

Шартномани дўндириб ёздик...

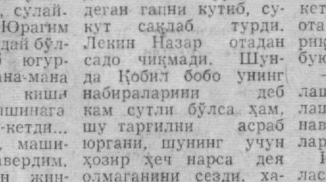

Энди романни ёзиш қолди...

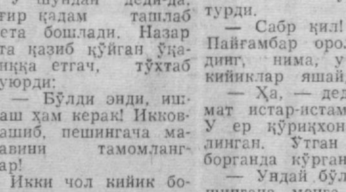

Изоҳнинг ҳожати йўқ.

А. Холиқов расмлари.

КОНВЕРТЛАРНИ ҚАЙЧИЛАГАНДА...

«Бир томон гулзор яратдим. ошиқ аҳли васли-чун,
Не-не жононлар менга раҳмат дея айдар висол».

* * *

«Юрак, сени севиб инсонлар ўзи
Жойлаб қўйган қафас — кўкракда.
Билиб олдим инсонлар учун
Сенинг ўзинг жуда керак-да».

* * *

«Ҳуснингни элга мақтаб,
Гўзаллигинг йўқотма.
Дилларга ғашлик солиб,
Ақллигинг йўқотма».

* * *

«Қаламим қоқилиб, ташлайди қадам,
«Қийналиб кетдим!» деб зорланар қоғоз.
Мен-чи шеър қилаяман тинмай сира ҳам,
Зотан, шеърлигим гўдакмин рост!»

* * *

«Аэродром радиосидан янграр садо,
Илк севги нашъаси бўлади адо».

* * *

«Вужудим ўртайди тағин хиромнинг,
Кўзлари қопқаси бўлсада беник».

* * *

«Дадам шундай устозлик қиларди ки, уй машқларимга бирорта масалани ўзим ечганимни эслай олмайман».

* * *

«Буни қаранг-а, биргина газада қанча ҳикмат, қанчалар маъно ва қанчалар тушунилмаган сўзлар бор».

* * *

«Сизнинг тимқора кўзларингиздан тарқалаётган нурлар кўнгил деворидан ўтиб, юрагимнинг гармонни тебраниш таъсир қилмоқда».

* * *

«Гулларни ёмғирдан асраш ва кўкаламзорлаштириш менинг ҳам бурчим, деб плашимнинг белбоғини [illegible] тўкидим».

* * *

«Мен сени севмасдим, оху кўзли Салимахон! Бошқа билан турмуш қуриб кетганингни шундан Юрагимга сенга нисбатан зарра ишқ бўлмай, муҳаббатимни бошқа бирор олган бўлса, қандай сенга дил берай?.. Аммо сен мени севардинг... Ҳа, ҳа, жуда ёқардинг... Сенсиз туролмасдинг...».

Ўзбекистон ССР халқ рассоми Чингиз Аҳмаровнинг номи санъат шинавандаларига яхши таниш. Талантли рассом узоқ йиллардан бери баракали меҳнат қилиб, ажойиб полотнолар яратмоқда. Унинг ажойиб асарлари халқимиз томонидан юксак баҳоланган. Ч. Аҳмаров бу ноёб санъат сирларини ёшларга ҳам кунт билан ўргатмоқда. Эндиликда унинг шогирдларини республикамизда кўплаб учратиш мумкин.

СУРАТДА: Ч. Аҳмаров бир группа шогирдлари билан ўз ижодхонасида.

Ю. Бутусов фотоси.

Фан оламида

Занглашга қарши қалқон

ҲАЁТНИ ҳавосиз тасаввур этиб бўлмаганидек, оғир саноатни ҳам металсиз тасаввур этиб бўлмайди. Халқ хўжалигида металлардан ясалган минг-минглаб машина ва механизмлар ишлатилади. Металл буюмлар, машина ва станоклардан фойдаланиш даврида уларга атрофдаги муҳит озми-кўпми таъсир этади, бунинг натижасида металл коррозияга учраб, яъни занглаб бирикма ҳолига (табиатда учрайдиган ҳолатига) қайтади, яъни ишлатишга яроқсиз бўлиб қолади.

Ҳисоблар шуни кўрсатадики, ҳар йили ишлаб чиқарилган қора металнинг учдан бир қисми коррозия сабабли яроқсиз бўлиб қолади. Кўпинча айрим деталлари, қисмлари занглаши натижасида бутун бошли ускуна ишдан чиқади. Хуллас, коррозия халқ хўжалигига жуда катта зарар келтиради.

Ҳозирги кунда металларни емирилиш воситалар таъсиридан асраш масаласи бутун дунё олимлари олдида турган энг катта муаммо десак муболаға бўлмайди. Бу борада жуда катта ишлар амалга оширилмоқда. Металларни атмосферадаги коррозиядан асраш учун турли воситалардан—ҳар хил мойлардан, бўёқлардан фойдаланилади, эмаль қопланади, металл буюм усти бошқа металл-рух, хром каби металлар билан қопланади. Кейинги йилларда металларни атмосфера коррозиясидан асрашнинг энг кенг тарқалган усулларидан бири парда ҳосил қилувчи бирикмалар — полимерлар билан қоплаш усули бўлиб қолмоқда.

Коррозияни бартараф этиш борасида иттифоқимиздаги юзлаб илмий лабораторияларда кузатув ишлари олиб борилмоқда. Шулардан бири А. Р. Беруний номидаги Тошкент политехника институти органик химия кафедрасига жойлашган. Химия фанлари доктори, 50 дан ортиқ ихтиролар муаллифи, таниқли профессор Аҳмад Баратович Кўчқоров бошчилик қилаётган бу кафедра тадқиқотчилари кислотали ҳамда водород сульфидли шароитдаги коррозияни бартараф этиш борасида диққатга сазовор ишларни амалга оширмоқдалар.

Маълумки, Ватанимизда табиий газ ҳамда газоконденсат қазиб чиқариш йилдан-йилга ортиб бормоқда. Қазиб чиқарилаётган табиий газ ҳамда газоконденсат таркибида маълум миқдорда водород сульфиди ҳамда карбонат ангидриди бўлади. Булар эса газ қувурларининг жуда тез ишдан чиқишига сабаб бўлади. Бундан ташқари, қудуқлар қазилаётган вақтда қазишни осонлаштириш мақсадида ҳар хил бурғилаш эритмаларидан фойдаланилади. Бу эритмалар ҳам металл қувурлар, бурғулаш қурилмаларининг емирилишига сабаб бўлади. Шунинг учун бу ерда ингибиторлардан фойдаланишга тўғри келади.

Шу мақсадларда фойдаланиш учун жуда кўплаб ингибиторлар таклиф этилган. Лекин, улар айрим камчиликлардан ҳоли эмас. Шунинг учун улардан ҳар доим ҳам фойдаланиб бўлмайди. Буларнинг айримлари ёқимсиз ҳидга эга бўлса, айримлари юқори ҳарорат таъсирига чидамсиз. Буларнинг аксарияти қимматдир.

— Биз ўз олдимизга саноат ингибиторлари учун хос бўлган ана шу камчиликларни бартараф этишни мақсад қилиб қўйганмиз. Ҳозирги кунда кафедрамизда атмосфера коррозиясига қарши, кислотали ҳамда водород сульфидли муҳитдаги коррозияга қарши универсал ингибиторлар ва махсус қопламалар устида иш олиб борилмоқда, — дейди кафедра доценти, химия фанлари кандидати Фарҳод Қурбонов.

Кафедрада олиб борилаётган бу ишлар республика Фанлар академиясининг координацион планига кирган. Кўп йиллик изланишлар ўзининг дастлабки самарасини бермоқда. Янги ингибиторларни синтез қилиш борасида кафедрада маълум ютуқлар қўлга киритилди. Фақат ўтган беш йил мобайнида юздан ортиқ янги модда синтез қилиб олинди ва ингибиторлик хоссалари текширилди. Булардан 30 дан ортиғи СССР Министрлар Совети ҳузуридаги кашфиётлар ва ихтиролар Давлат комитети томонидан янги ихтиро деб топилиб, авторлик гувоҳномалари билан ҳимоя қилинди. Ишлаб чиқарилган бирикмалардан бир нечтаси «Миконд» заводида конденсаторларнинг сиртқи оксид пардасини тозалашда яхши натижалар берганлиги туфайли шу заводда қўллаш учун тавсия этилди. Бу заводда конденсаторларнинг сиртқи оксид пардасини зангдан тозалаш концентрланган туз кислотаси иштирокида бажарилар эди. Маълумки, туз кислотасининг концентрланган эритмаси доимо буғланиб туради. Бу эса иш шароитини ёмонлаштиришдан ташқари, инсон саломатлиги учун ҳам хавфлидир.

Иккинчидан, тозалаш саноат ингибиторлари иштирокида олиб борилганида процессни бошқаришга қийинлик туғдиради. Бу эса бракнинг кўпайиб кетишига сабаб бўлади. Кафедра ходимлари томонидан яратилган ингибиторлар ўзларининг арзонлиги, ҳимоя қилиш даражасининг юқорилиги билан саноатда ишлатилаётган «КС», катапин, «ПБ-5» каби ингибиторлардан бир неча марта устун туради. Бу ингибиторларни ишлатиш деталларни зангдан тозалашни 2-4 марта тезлаштириш, иш шароитини яхшилашни таъминлайди. Шунингдек, жараённи суюлтирилган кислота эритмасида олиб бориш имкониятини берди. Бу ингибиторларнинг яна бир қимматли томони шундаки, улар саноат миқёсида жуда кўплаб ишлаб чиқарилаётган ацителин, аммиак ва аминоспирт каби арзон хом ашёлардан синтез қилинади. Бу бирикмалардан металларни атмосфера коррозиясидан сақлашда ҳам бемалол фойдаланса бўлади. Чунки булар металнинг сиртида парда ҳосил қилиш қобилиятига эга.

Маълумки, иттифоқимизда темир-бетон конструкциялари жуда кўплаб ишлаб чиқарилади. Бу конструкциялар мустаҳкамлигини ошириш мақсадида уларнинг ичига арматура — яъни металл панжаралар (тўрлар) қўйилади. Бу конструкциялар ўзидан намликни, ҳавони ва газларни қисман ўтказиш хусусиятига эга. Натижада бетондан тайёрланган буюм орасидаги металл занглаб, бутунлай йўқ бўлиб кетади. Бу эса ўз навбатида шу буюм учун белгиланган хизмат муддатини ҳамда мустаҳкамлигининг камайишига, айрим ҳолларда дарз кетишига сабаб бўлади. Темир-бетон буюмларидаги метални занглашдан сақлаш муаммоси ҳозирги кунда бутун дунё олимларининг диққат-марказида турибди.

— Биз бундан буён ҳам шу муҳим муаммони ҳал қилишга маълум ҳисса қўшишни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйганмиз, — дейди профессор А. Б. Кўчқоров. — Бу мақсад учун асосан полимер қопламалардан фойдаланиш мақсадга мувофиқдир. Бу борада кўпгина ишлар қилинган бўлсада, ишлатилувчи полимерларнинг қимматлилиги бу ишларни кенг кўламда амалга ошириш учун тўсқинлик қилмоқда. Кафедрада олинаётган айрим смолалардан бу мақсад учун бемалол фойдаланса бўлади. Чунки, уларнинг таннархи жуда арзонга тушади. Булардан эса «чўмилтириш» усули билан арматуралар устини (юзасини) қоплаш мумкин. Бу деярли қимматга тушмайди.

Хуллас, кафедрада оғир саноатнинг «нон»и бўлган метални тежаш, хизмат муддатини узайтиришдек хайрли иш кенг кўламда олиб борилмоқда. Бу ишлар натижаларининг яқин орада саноат миқёсида амалга оширилишига, Бундан халқ хўжалиги кўплаб фойда кўришига ишончимиз комил.

Д. ЮСУПОВ,
Т. РАСУЛЕВ.

СПОРТ

Чемпионат бошланди

Ленинградда эркин, классик ва самбо курашлари бўйича Европа чемпионати бошланди. Қитъа биринчилиги учун ўтказилаётган бу мусобақада 23 мамлакатдан келган 400 дан ортиқ курашчи қатнашмоқда.

Биринчи бўлиб гиламга 16—17 апрель кунлари самбочилар чиқишди. Эркин кураш усталари эса 18—20, классик курашчилар эса 21—23 апрель кунлари беллашадилар.

Футбол майдонларида

Иттифоқимиз пойтахти Москвада ҳам олий лига командалари ўртасида футбол мавсуми бошланди. Бу ерда «Локомотив» командаси Львовнинг «Карпати» футболчиларини қабул қилди. Қизиқарли ўтган бу спорт кураши 1:0 ҳисобида львовликлар фойдасига тугади. Ўйин тақдирини ҳал қилган ягона тўпни 77-минутда Кикоть киритди.

Шу куни олий лига командалари ўртасида яна икки учрашув бўлиб ўтди. Москванинг «Торпедо» командаси билан Днепропетровскнинг «Днепр» футболчилари 1:1 ҳисобида ўйнашди. «Динамо» (Минск) — «Арарат» (Ереван) командаларининг учрашувида 1:0 ҳисоби қайд қилинди. «Арарат» меҳмонда навбатдаги икки очкони қўлга киритди.

Қисқа сатрларда

Киевда сув полоси бўйича мамлакат чемпионати мусобақалари давом этмоқда. Тошкентнинг «Меҳнат» командаси биринчи ва иккинчи тур ўйинларида ғолиб келгандан кейин учинчи учрашувда «Москвич» командасидан 3:10 ҳисобида мағлубиятга учради.

* * *

Цюрихда ўтказилган СССР ва Швейцария гимнастикачиларининг мусобақаси СССР командаси фойдасига ҳал бўлди.

* * *

Тбилисида СССР Кубоги учун старт олган шахмат мусобақаларида жаҳон чемпиони А. Карпов — экс чемпион М. Таль ҳамда Т. Петросян — В. Корчной учрашувлари ишқибозларнинг диққат марказида бўлди. Карпов — Таль учрашуви дуранг натижа билан якунланди.

Ғолиб аниқланди

Марказий шахмат-шашка клубида халқаро шашка бўйича XX республика чемпионати якунланди. 9 имкониятдан 8 очко тўплаган СССР спорт мастери Виктор Александров чемпион бўлди. У битта ҳам мағлубиятга учрамади. Иккинчи ўринни республика собиқ чемпиони СССР спорт мастери Станислав Гуляев эгаллади. Унда ҳам 8 очко бор. У бир марта мағлубиятга учради. Учинчи ўринни СССР спорт мастери Александр Эндлин эгаллади. У 5 очко тўплади.

✦ КЎЧА ТАСОДИФЛАРИ

ТЕЗЛИКНИ ОШИРИШ ОҚИБАТИ

Гражданин К. Примқулов транспортни бошқаришга ҳуқуқ берадиган ҳужжати бўлмаса-да, ўзбошимчалик билан машина рулига ўтирди. У ўзининг «Запорожец» машинасида Навоий кўчасидан бораётганда тезликни меъёридан оширди. Ҳайдовчи бошқаришни уддалай олмай қолиб, автомашинани трамвай бекатининг бетондан қилинган деворига зарб билан бориб уриб, ағдарилади.

Ҳайдовчининг бу ножўя ҳаракати туфайли транспорт шикастланди. Бундан ташқари, қаттиқ жароҳатланган ўзбошимча шофёр ва унинг ёнида бораётган ўғли Зоир ҳам шаҳар шифохоналаридан бирига ётқизилди.

Ҳ. Саидов фотоси.

✦ СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ ВИСТАВКАСИДА

СУВДАН... ТЎҒОН

Бошқирдистондаги Суюн дарёси тез-тез ўзгариб туради. Ёзда ва қишда секундига бир неча куб метр сув оқса, баҳорги тошқин чоғида юзлаб баравар кўпаяди. Шунинг учун ҳам анъанавий материаллардан ишланадиган тўғон бу ерда иш бера олмайди.

Ҳозир ғалати — юмшоқ тўғон қурилмоқда. Махсус қопламаси бўлган капрон тўқимадан ясалган ва сув билан тўлғазилган берк цилиндрик қобиқ дарёни тўсади. Сувни керакли горизонтда ушлаш учун шу қобиқдаги сувнинг ҳажми ўзгартирилади. Тўғон автомат режимда ишлай олиши мумкин. Бунда махсус датчилар сувнинг паст-баландлигини кузатиб туради. Улар насосни юргизиб ёки тўхтатиб, сув юзасини автомат тарзда ростлаб туради.

«Гидрокоммундортранс» институтида ишлаб чиқилган бу янгилик СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида «Уй-жой коммунал хўжалигида янги техника ва илғор тажрибалар» тематик виставкасида намойиш этилмоқда.

(ТАСС).

●Ножўя иш—келтирар ташвиш

ЎЗБОШИМЧАЛИГИ УЧУН

М. Горький проспектидан катта тезликда келаётган 40-22 ТНК «Волга» машинасига кўзи тушган йўл назорати инспектори ҳайдовчидан машинани тўхтатишини сўради. Маст ҳолда транспорт рулига ўтирган ҳайдовчи нойлож ўзини дадил тутиб йўл назоратчиси ҳузурига келди. Ойни этак билан ёпиб бўлмаганидек, Абдулҳат Шоолимов ҳам ўз айбини яшира олмади. Бу қилмиши учун шаҳар давлат автомобиль инспекцияси уни икки йил муддатга транспорт воситаларини ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум этди. Шу билан бирга у йигирма сўм миқдорда жарима тўлади.

Ҳайдовчи бундан ўзига тегишли хулоса чиқариб олиши лозим эди. Аммо у ўз билганидан қолмади. Ўрганган кўнгил ўртанса қўймас деганларидек, у «кайф» қилиб олиб, рулга ўтириш одатини тарк этмади. У кунларнинг бирида транспортни бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этилганига қарамай, яна шахсий машинасида пойтахт кўчалари бўйлаб «сайр» қилиш»га тушди. Ҳушёр йўл назоратчиси ўзбошимча ҳайдовчи А. Шоолимов «сайри»нинг ўз вақтида олдини олиб қолди. Шундай бўлмаганда у бирор бахтсиз воқеа айбдори бўлиши муқаррар эди.

Куйбишев район халқ суди яқинда унинг бу ножўя хатти-ҳаракатини атрофлича кўриб чиқиб, бир йилга ахлоқ тузатиш ишларида меҳнат қилиши тўғрисида ҳукм чиқарди. Шунингдек, ўзбошимча ҳайдовчи беш йилга транспортни бошқариш ҳуқуқидан маҳрум қилинди.

Н. БАРКАНОВ,
Куйбишев район халқ судининг раиси.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20|IV да **Парвона**, 21|IV да **Ой тутилган тунда.**

КИНО

19 АПРЕЛДА

Симон Бланко — «ҚОЗОҒИСТОН» (19), «ЎЗБЕКИСТОН» (18, 20, 21.30), «КОМСОМОЛ 30 ИИЛЛИГИ» (18, 20), «ДРУЖБА» (17, 19, 21).

Виннету — Инчу-Чун ўғли — САНЪАТ САРОЙИ (18.30, 20.45), «ЧАЙКА» (18.30, 21).

Куз — «ҚОЗОҒИСТОН» (17, 21), «ДРУЖБА» (18, 20, 21.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ИИЛЛИГИ» (18, 20, 21.30), «МИР» (17, 19, 21).

Маккеннининг олтинлари (2-серия) — «ВОСТОК» (18.30, 21.15), «НУКУС» (17, 20).

Бобби (2 серия, ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (17, 20).

Қордаги уч киши — «ЯНГИОБОД» (17, 20), «ТИНЧЛИК» (17, 19, 21), «ПИОНЕР» (17, 19, 21).

Эҳтиёт бўл, Зузу! — Ғ. ҒУЛОМ номли (17, 20).

Саҳро ва чангалзорларда — С. РАҲИМОВ номли (17.30, 20.45).

Хўрланганлар — «МОСКВА» (18.15, 21).

20 АПРЕЛДА

Симон Бланко — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 15, 19), «ЎЗБЕКИСТОН» (10, 12, 14, 16, 18, 20, 21.30), «КОМСОМОЛ 30 ИИЛЛИГИ» (10, 12, 14, 16, 18, 20), «ДРУЖБА» (11, 13, 15, 17, 19, 21).

Виннету — Инчу-Чун ўғли — САНЪАТ САРОЙИ (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45), «ЧАЙКА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21).

Куз — «ҚОЗОҒИСТОН» (13, 17, 21), «ДРУЖБА» (12, 14, 16, 18, 20, 21.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ИИЛЛИГИ» (12, 14, 16, 18, 20, 21.30), «МИР» (11, 13, 15, 17, 19, 21).

Маккеннининг олтинлари (2-серия) — «ВОСТОК» (10, 13, 16, 18.30, 21.15), «НУКУС» (11, 14, 17, 20), «МОСКВА» (11, 13.30, 16).

Бобби (2 серия, ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (11, 14, 17, 20).

Қордаги уч киши — «ЯНГИОБОД» (11, 13, 15, 17, 20), «ТИНЧЛИК» (13, 15, 17, 19, 21), «ПИОНЕР» (17, 19, 21).

Эҳтиёт бўл, Зузу! — Ғ. ҒУЛОМ номли (11, 14, 17, 20).

Саҳро ва чангалзорларда — С. РАҲИМОВ номли (11.30, 14.30, 17.30, 20.45).

Хўрланганлар — «МОСКВА» (18.15, 21).

Фрунзе улгуржи-чакана савдо конторасининг 2-магазинига берилган «Фрунзе улгуржи-чакана савдо конторасининг 2 «а»-магазини» деб ёзилган, йўқолган

ШТАМП

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар, Собир Раҳимов районидаги 111-ўрта мактаб томонидан **Абдуғаффор Икромов** номига берилган 112325 номерли йўқолган

ЕТУКЛИК АТТЕСТАТИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

МОДА... ВА СОАТЛАР

МОДАЛАР НАВВАТИ СОАТЛАРГА ҲАМ ЕТИБ КЕЛДИ. МАГАЗИН ПЕШТАХТАЛАРИДА ЭРКАКЛАР СОАТЛАРИНИНГ АССОРТИМЕНТИ СЕЗИЛАРЛИ ДАРАЖАДА КУПАЙДИ. УЛАРНИ... АЁЛЛАР ТАҚИБ ЮРИШИБДИ.

АЁЛЛАР МОДАСИДА «ЭРКАКЛАР УСЛУБИ» КЎП ВАҚТЛАРДАН БУЁН ҲУКМРОНЛИК ҚИЛАДИ БУГУНГИ КУНДА АЁЛЛАРНИНГ МИНИАТЮР СОАТЛАРИ — «СЛАВА», «ЛУЧ», «ЗАРЯ», «ЧАЙКА»-ЛАР ЯНА ҚАЙТА МОДАГА КИРДИ.

Соатларнинг ҳар бир маркаси юздан ортиқ вариантларга эга — думалоқ, ботиқ, квадратли, тўғри, тўрт бурчакли, оппоқ ва рангли циферблатли, тасмалик ва билакузук формасида, корпуслари тилладан, тилла суви ва хром юритилган. Дидингиз ёқтирган ҳар қандай соатларни сотиб олишингиз мумкин. Соатларнинг корпуслари олмос кўзчалар билан жиҳозланган, ўзига хос турли рангларда жилоланади, қайтарилмас даражада нафис ва оригинал.

СОАТЛАР ЗАРБГА ҚАРШИ ҚУРИЛМА БИЛАН ЖИҲОЗЛАНГАН, НАМ ВА ЧАНГДАН МУҲОФАЗАЛАНГАН, ЮҚОРИ ДАРАЖАДА АНИҚ ЮРИШИ БИЛАН ХАРАКТЕРЛАНАДИ. УЛАРНИНГ БАҲОСИ 28 СЎМДАН 180 СЎМГАЧА.

КУЛОН-СОАТЛАР ҲАМОН МОДАДАН ЧИҚМАЙ КЕЛЯПТИ. Циферблат қопқоғига нақш берилиб, қимматбаҳо тош ва хрустал билан безатилган.

САВДО ҚИЛУВЧИ ТАШКИЛОТЛАР ДИҚҚАТИГА!

Аёлларнинг «СЛАВА», «ЛУЧ», «ЗАРЯ», «ЧАЙКА» қўл соатлари «УзКУЛЬТТОРГ»нинг республика улгуржи базасида мавжуд.

«УЗКУЛЬТТОРГ» РЕСПУБЛИКА УЛГУРЖИ БАЗАСИ.
«УЗТОРГРЕКЛАМА».

ПАССАЖИРЛАР ДИҚҚАТИГА!

ШАҲАР МАРШРУТИДАГИ АВТОБУСЛАРДА ҲАМДА ШАҲАР АВТОМАШИНАЛАРИДА ВА ЭЛЕКТР ТРАНСПОРТИДА ЮРИШ УЧУН ЎҚУВЧИЛАР ВА СТУДЕНТЛАРНИНГ ОЙЛИК КАРТОЧКАЛАРИНИ ВА АРАЛАШ КАРТОЧКАЛАРИНИ СОТИБ ОЛАЁТГАНДА

ҲАММА РЕКВИЗИТЛАР ЁЗИБ ТЎЛДИРИЛИШИНИ

(фойдаланадиган муддат, ой-рақамлар ва сон билан, карточка эгасининг исми, фамилияси ва отасининг исми)

ТАЛАБ ҚИЛИНГ!

Транспортда контролерлар текширганда карточкадаги реквизитларнинг ҳаммаси тўлиқ бўлмаса, карточка олиб қўйилади ва пассажир белгиланган ҳажмда жарима тўлайди.

«ГЛАВТАШПАССАВТОТРАНС».

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

19 АПРЕЛЬ — ДУШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Қувноқ одамлар клуби». Болалар учун қўғирчоқ фильм **Рус тилида:** 18.45 «Романтика» телетеатри. А. Ульянинский. «Йўл». 19.15 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 19.30 «Социалистик мусобақа кундалиги». Кўрсатувда Украина Компартияси Одесса область комитетининг биринчи секретари П .П. Козирь иштирок этади. **Тошкент кўрсатади. Узбек тилида:** 20.15 Андижон сув омбори қурувчилари учун концерт. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 «Бир актёр театри». Шуҳрат. «Мангулик». 21.50 «Социалистик мусобақа зарбдорлари». **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 А. Навоий номли Давлат Академик Катта театри балет артистларининг концерти. **Москва кўрсатади.** 23.30 Хоккей бўйича жаҳон чемпионати. АҚШ — ГФР терма командалари. 3-давр. Польшадан олиб кўрсатилади. 00.05 Янгиликлар.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.15 «Севимли шеърлар». Москва мактаб ўқувчилари ижросида совет шоирларининг асарлари. 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Расмларда қуёш акси бор». **Тошкент кўрсатади.** 19.30 «Ўзбектелефильм» студиясининг ҳужжатли фильмлар программаси. (рус.). **Москва кўрсатади.** 20.15 З. Скровроньски «Кўйлакда туғилган қиз». Телевизион спектакль премьераси. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 22.30 «Адресимиз — Совет Иттифоқи!»

Учинчи программа. Душанба кўрсатади. 18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Билим» телевизион мактаби (тожик тилида). 18.55 Болалар учун фильм. 19.15 Янгиликлар. 19.30 **Москва.** «Социалистик мусобақа кундалиги». Кўрсатувда Украина Компартияси Одесса область комитетининг биринчи секретари П. П. Козирь иштирок этади. 20.15 «Фокусни тўғриланг». 20.40 «Керчнинг алангали йиллари». Телевизион фильм. 21.10 «Ахбор». 21.25 «Ҳаракат хавфсизлиги ойлиги». 21.30 «Ер ва одамлар» (тожик тилида). 22.00 Душанба кўрсатувларининг охири.

20 АПРЕЛЬ — СЕШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 10.00 Янгиликлар. 10.10 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.30 «Севимли шеърлар». Москва мактаб ўқувчилари ижросида совет шоирларининг асарлари 11.15 З. Скоровроньски. «Кўйлакда туғилган қиз». Телевизион спектакль. 15.45 «Буюк бунёдкорлик кундалиги». Кинопрограмма. 16.45 «Ҳозирги замон совет адабиётида В. И. Ленин образи». **Тошкент кўрсатади.** 17.45 Кўрсатувлар программаси. 17.50 Пионер дружиналарининг телевизион кўриги (ўзб.). 18.25 Камондан отиш бўйича Бутуниттифоқ мусобақалари. «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. 19.00 «Миллионлар ленинча университети». «КПСС XXV съезди капиталистик мамлакатлар билан муносабатларни ривожлантириш тўғрисида» (ўзб.). **Рус тилида:** 19.15 «Ахборот» информацион программаси. 19.30 «Партия планлари — халқ планлари». «Биз метро қураяпмиз». **Узбек тилида:** 20.00 «Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети». Сабзавотчилик факультети. 20.30 Чангда Рустам Неъматов чалади. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 «Ёзувчи ва замон». Назир Сафаров. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Ўзбек киноси усталари». Ҳотам Файзиев (ўзб.). 23.25 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 23.30 Хоккей бўйича жаҳон чемпионати. СССР — АҚШ терма командалари. 2—3 даврлар. Польшадан олиб кўрсатилади. 00.40 Янгиликлар.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 17.45 «Камадаги автошаҳар». Телевизион очерк. 18.15 «Орлёнок» телестудиясининг концерт зали. 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Ҳамма нарсани билишни истайман». Киножурнал. 19.25 «Жасорат»нинг дала почтаси. 19.55 «Халқ ижодиёти». Телевизион кўрсатув. 20.40 «Ульяновлар оиласи». Бадиий фильм. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 22.30 «Александр Твардовский». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.55 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 19.00 «Янa Петроградда». Ҳужжатли фильм. 19.15 «Мариана». Бадиий фильм (ўзб.). 20.30 Тошкент янгиликлари. 20.45 «Шоир ва замон» Бадиий ўқиш.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети шаҳар партия комитети қурилиш ва шаҳар хўжалиги бўлимининг мудири ўртоқ Қудратилла Абдуллаевич Солиҳовга отаси **Абдулла СОЛИҲОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Тошкент оқшоми 4 бет.
19 АПРЕЛЬ, 1976 й.
«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ 26-УЙ.
ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача. Эълонлар бўлими — 33-81-42.
Р—03314. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. «Правда Востока» кўчаси, 26. ИНДЕКС 64570. Нашр В—3068.